

”Lievin mahdollinen voimankäyttö”
Diskurssianalyttinen tutkimus #elokapina-tviiteistä

Milla Helminen
Pro gradu -tutkielma
Kieliasiantuntijuuden tutkinto-ohjelma, suomen kieli
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Toukokuu 2021

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Kieli- ja käännöstieteiden laitos / Humanistinen tiedekunta

HELMINEN, MILLA: ”Lievin mahdollinen voimankäyttö”: Diskurssianalyttinen tutkimus

#elokapina-tviiteistä

Pro gradu -tutkielma, 54 s.

Kieliasiantuntijuuden tutkinto-ohjelma, suomen kieli

Toukokuu 2021

Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan 3. lokakuuta 2020 Elokapina-ympäristöliikkeen järjestämän mielenosoituksen tapahtumien ympärille syntynyttä keskustelua, tarkemmin #elokapina-aihetunnisteellisten tviittien diskursseja. Tutkimuksessa kysytään, millaisia diskursseja #elokapina-aihetunnisteella julkaistuista tviiteistä löytyy ja millaiset piirteet määrittävät kyseisiä diskursseja.

Tutkimusaineisto koostuu #elokapina-aihetunnisteen alla julkaistuista tviiteistä, tarkemmin 3.–4. lokakuuta 2020 julkaistuista tviiteistä. Aineisto on kerätty Twitterin *Suosittu*-osion alta. Aineiston analyysivaiheessa ei ole kiinnitetty huomiota tviittien alla tapahtuviin keskusteluketjuihin tai tviittien yhteydessä lainattujen tviittien sisältöihin. Aineisto sisältää 110 tviittiä.

Kerättyä aineistoa käsitellään sisällönanalyysin menetelmin diskurssianalyttisestä näkökulmasta. Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä on diskurssianalyysi ja sosiaalisen median tutkimus. Analyysissa tarkastellaan tviiteissä esiintyviä diskursiivisia ja kielellisiä valintoja ja piirteitä, eri toimijoille annettuja rooleja ja sitä, millaisia mielikuvia nämä eri valinnat tuottavat. Tutkimuksessa pyritään ymmärtämään, miten eri diskurssit toimivat, miten ne muodostuvat omiksi merkityskokonaisuuksikseen ja mihin huomio kussakin diskurssissa kohdistuu.

Tuloksista käy ilmi, että tviittien kirjoittajat rakentavat oman todellisuutensa ja kielitaitonsa puitteissa eri merkityksiä Elokapina-liikkeen mielenosoituksen tapahtumista ja kohdistavat huomiotaan eri seikkoihin. Analyysin kohteena olevat tviitit käsittelevät aiheiltaan pääosin politiikkaa, lakia tai ilmasto-osaamista koskevia kysymyksiä. Aineistosta on tässä tutkimuksessa eritelty kuusi suurinta diskurssia ja lisäksi tviittejä, jotka eivät sisälly näihin kuuteen diskurssiin. Diskurssit määrittyvät omiksi merkityskokonaisuuksikseen niissä toistuvien kielellisten ja diskursiivisten valintojen perusteella. Diskursseista löytyy kuitenkin myös limittyviä ja samankaltaisiakin piirteitä. Erilaiset toimijoiden nimeämiset ja luokittelut ovat suurella osalla diskurssien muodostumisessa.

Asiasanat: diskurssianalyysi, digitaalinen diskurssi, sosiaalinen media, Twitter, Elokapina

Sisällys

1.	JOHDANTO	2
1.1.	Tutkimuksen lähtökohdat	2
1.2.	Aiempi tutkimus	3
1.3.	Tutkielman rakenne	5
2.	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	6
2.1.	Tutkimusaineisto ja -metodit	6
2.2.	Eettiset lähtökohdat	8
3.	DISKURSSIANALYYSI.....	10
3.1.	Diskurssianalyysin konventiot	10
3.2.	Diskursiiviset valinnat.....	11
3.3.	Nimeäminen ja luokittelu	12
4.	DIGITAALINEN VUOROVAIKUTUS	14
4.1.	Digitaalinen diskurssi.....	14
4.2.	Sosiaalinen media.....	16
4.2.1.	Twitter osana sosiaalista mediaa.....	17
4.2.2.	Tviittaaminen vuorovaikutuskeinona.....	18
4.2.3.	Aihetunniste	19
5.	AINEISTOSSA ESIINTYVÄT DISKURSSIT	21
5.1.	Poliittista puhetta.....	23
5.2.	Laillista vai ei?.....	27
5.3.	Iso paha poliisi.....	32
5.4.	Mielenosoituksen motiivit.....	38
5.5.	Ilmastotekoja nyt!.....	41
5.6.	Informoinnin tarve.....	44
5.7.	Muut	45
6.	YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT	49
	Lähteet.....	52

1. JOHDANTO

1.1. Tutkimuksen lähtökohdat

Lauantaina 3. lokakuuta 2020 Elokapina-ympäristöliikkeen ilmastoaktivistit valtasivat mielenosoituksensa yhteydessä kadun Helsingin Kaisaniemessä vaatien Suomen hallitukselta tekoja ilmaston ja ekologisen kriisin eteen. Elokapinan mielenosoittajat olivat levittäytyneet istumaan sekä kadun varteen että autotielle pidellen kylttejä ja banderolleja pysäyttäen kadun liikenteen. Tilanne synnytti valtavan kuhinan mediassa, sillä poliisit sumuttivat kaasusumutetta kadun tukkineita mielenosoittajia kohti.

Elokapina-liike kuuluu osaksi Extinction Rebellionia, maailmanlaajuista ympäristöliikettä. Liike määrittelee itsensä nettisivuillaan (elokapina.fi) seuraavanlaisesti:

Extinction Rebellion, joka tunnetaan Suomessa Elokapinana, on maailmanlaajuinen liike, joka käyttää väkivallatonta kansalaistottelemattomuutta yrittäessään pysäyttää kuudennen massasukupuuton etenemisen sekä minimoidakseen ilmasto- ja ympäristökriisin aiheuttaman sosiaalisen romahduksen riskin. - - Tavoitteenamme on luoda massaliike, joka pystyy toiminnallaan häiritsemään tavallista arkea niin että ilmasto- ja ympäristökriisi ei jää keneltäkään huomaamatta. Rikomme tarvittaessa joitakin lakeja siksi, että välttäisimme pahimpien skenaarioiden toteutumisen. Me emme syyllistä yksittäisiä kansalaisia, vaan haitallista järjestelmää, jota pyrimme muuttamaan. Me emme halua aiheuttaa haittaa kansaeläillemme, vaan kiinnittää huomion ilmasto- ja ympäristökriisiin niin usein, että toimimattomuus ei ole enää vaihtoehto.

Extinction Rebellion perustettiin Isossa-Britanniassa vuonna 2018. Myöhemmin samana vuonna Suomessa syntyi Extinction Rebellionin tytäarliike Elokapina. Extinction Rebellion tunnetaan maailmalla näyttävistä mielenosoituksistaan, joissa Extinction Rebellionin mielenosoittajat hyödyntävät omien sanojensa mukaan kansalaistottelemattomuutta, taidetta ja yhteisöllisyyttä. Elokapina pyrkii tuomaan samanlaista toimintaa Suomeen. Mielenosoituksilla Elokapina haluaa kohdistaa sekä valtaa pitävien että kansalaisten huomion ilmastoasioihin ja murenevaan ekosysteemiin. (elokapina.fi.)

Elokapinan mielenosoittajien ja poliisien 3. lokakuuta 2020 tapahtuneen yhteenoton tiimoilta julkaistiin sosiaalisessa mediassa paljon. Etenkin Twitterissä tapahtuneesta tviitattiin erittäin

runsaasti käyttäen aihetunnistetta #elokapina. Alle vuorokaudessa #elokapina-aihetunnisteella oli tviitattu monia tuhansia kertoja. Julkaisuissa otettiin kantaa tapahtumiin hyvin monenlaisista näkökulmista. Tviiteissä kyseenalaistettiin niin poliisin kuin mielenosoittajien tekoja, ja näkemys tapahtumien kulkuun vaihteli tviittien kirjoittajien mukaan. Tilanne herätti keskustelua myös omassa lähipiirissäni, mistä sainkin idean tähän tutkielmaan. Tarkastelen tutkielmassani #elokapina-aihetunnisteella jaettuja tviittejä ja niissä esiintyviä diskursseja.

Tutkimukseni rakentuu seuraavien tutkimuskysymysten ympärille:

1. Millaisia diskursseja #elokapina-aihetunnisteella julkaistuista tviiteistä löytyy?
2. Millaiset piirteet määrittävät diskursseja?

1.2. Aiempi tutkimus

Diskurssianalyttista tutkimusta on fennistiikassa tehty todella paljon ja monipuolisesti. Diskurssianalyysin avulla on tutkittu kielenkäyttöä niin yhteiskunnallisissa ja institutionaalisissa yhteyksissä kuin arkisissa, jokapäiväisissä vuorovaikutustilanteissa. Diskurssianalyysin viitekehys muovautuu niin moneen, että tutkimuksen aihe on melkein vain tutkijan mielikuvituksesta kiinni. (Pälli – Lillqvist 2020: 385.) Tämän vuoksi keskityn aiemman tutkimuksen esittelyssä tutkimuksiin, joissa diskurssianalyttista teoriapohjaa on hyödynnetty nimenomaan tutkimukseni kaltaisesti Twitterissä julkaistujen tviittien diskurssien tutkimukseen.

Twitteriä on käytetty paljon sekä tutkimuskohteena että -lähteenä. Tämä selittyy osaksi sillä, että Twitter on muihin sosiaalisen median palveluihin verrattuna avoimempi alusta. Twitterin avoimuus helpottaa pääsyä tarkastelemaan keskustelua sekä keräämään niistä aineistoa. (Ahmed ym. 2018: 84–85.) Omassa tutkimuksessani Twitter ei ole kuitenkaan tutkimuskohteena, vaan pikemminkin tutkimuslähteenä, sillä tarkastelen Twitterin kautta välittyviä sisältöjä diskurssianalyttisen viitekehysten ja digitaalisen vuorovaikutuksen puitteissa.

Oleennaista tässä tutkimuksessa on myös aihetunnisteen osuus aineslähteen keräämisessä. Tämän tutkimuksen kaltaisesti aihetunnistetta on käytetty paljon apuna aineslähteen keräämisessä. Varmasti suurin syy tähän on se, että aihetunnisteiden käyttö helpottaa tutkijan työtä aineiston keruussa, sillä aihetunnisteet kokoavat saman aihepiirin tviitit kätevästi yhteen. (Ahmed ym. 2018: 84–85.)

Aihetunnisteella Twitteristä kerättyä aineistoa on tutkittu aiemmin paljon myös eri opinnäytetöissä. Useissa näissä tutkielmissa aineisto on kerätty käyttäen sellaista aihetunnistetta, joka liittyy johonkin mediatapahtumaan ja sen ympärille syntyneeseen live-tviittaamisen ilmiöön. Live-tviittaamisella tarkoitetaan reaaliaikaista kommentointia jonkin televisioidun tapahtuman ympärillä. Sosiaalisiksi televisioksikin kutsutussa ilmiössä live-tviittaamiseen osallistuvat tviittaajat ovat tviittaamalla osana kyseistä mediatapahtumaa ja näin myös vuorovaikutuksessa toisiinsa. (Kjeldsen 2016: 1064.)

Elina Salomaa käyttää väitöskirjassaan (2019) *Television ja Twitterin risteyksessä* jaettua aihetunnistetta aineslähteen keruussaan, kuten minä tässä tutkimuksessa. Mutta toisin kuin tässä tutkielmassa, hän tarkastelee Twitterin ja televisiolähetysten – tarkemmin vuoden 2014 jalkapallon MM-kisojen – vuorovaikutteisuutta. Salomaa pyrkii kuvaamaan tutkimuksessaan television ja Twitterin vuorovaikutuksessa syntyvää sosiaalisen television ilmiötä. Hän tutkii niitä käytänteitä, joilla live-tviittaamiseen osallistuvat henkilöt merkityksellistävät kyseistä mediatapahtumaa ja katsomiskokemustaan, ja miten he rakentavat rooleja käyttämilleen medioille. Olennaista Salomaan tutkimuksessa on siis osallistujien suhde medioihin ja niiden keskinäiseen vuorovaikutukseen sekä muihin osallistujiin. Salomaa käyttää tutkimuksensa metodologisena pohjana digitaalista diskurssianalyysia ja keskustelunanalyysia.

Anniina Eloranta on pro gradu -tutkielmassaan (2015) *#Vaalit2015 Live-tviittaaminen vaalikeskustelun aikana* kerännyt aineslähteensä Twitteristä aihetunnistetta käyttämällä. Eloranta tutkii pro gradu -tutkielmassaan vuoden 2015 vaalikeskustelujen ympärillä tapahtuvaa live-tviittaamista ja tviittien keskinäistä vuorovaikutusta. Hän syventyy tutkimuksessaan tviittien tyyliin, keskustelua herättäneisiin teemoihin sekä puolueiden puheenjohtajista syntyneisiin vaikutelmiin. Elorannan tavoin live-tviittaamista ja aihetunnistetta aineistonsa keruussa on käyttänyt Viivi Laiho (2019) pro gradu -tutkielmassaan *Aihetunnisteena #Euroviisut: livetviittaaminen Euroviisuissa*. Hän keskittyy tutkimuksessaan vuoden 2018 Eurovision -laulukilpailun ympärille sijoittuvan live-tviittaamisen vuorovaikutuksellisuuteen, mutta myös diskurssianalyttisen teorian pohjalta tviittien eri diskursseihin.

Suurin eroavaisuus näissä edellä mainituissa tutkimuksissa ja tässä tutkimuksessa on live-tviittaaminen. Oma aineistoni ei sijoitu eri medioiden, kuten television ja Twitterin vuorovaikutukseen, vaan ainoastaan Twitterissä tapahtuvaan viestimiseen ja sen tarkasteluun diskurssinanalyysin keinoin.

1.3. Tutkielman rakenne

Pääluku 2 käsittelee tutkimuksen toteutusta. Alaluvussa 2.1. esittelen yksityiskohtaisemmin tutkimusaineistoani, sen keruumenetelmää sekä rajausperusteita ja kuvailen tutkimuksessani käytettyjä metodeja ja esittelen muutaman esimerkin aineistostani kuvakaappauksina. Tämän jälkeen, ennen teoriaan pääsyä, pureudun vielä alaluvussa 2.2. tutkimuksen kannalta olennaisiin eettisiin kysymyksiin.

Käsittelen pääluvussa 3 diskurssianalyysia tutkimuskirjallisuuden avulla. Pääluvun ensimmäisessä alaluvussa (3.1.) tarkastelen diskurssianalyysin yleisiä konventioita. Seuraavissa alaluvuissa (3.2. ja 3.3.) syvennyn tarkemmin diskursiivisiin valintoihin sekä nimeämiseen ja luokitteluun.

Toisessa teoriapääluvussa (luku 4) keskityn digitaalisen vuorovaikutuksen piirteisiin. Ensin käsittelen alaluvussa 4.1. digitaalisen diskurssin olennaisimpia ominaisuuksia. Seuraavassa alaluvussa (4.2.) esittelen tarkemmin sosiaalisen median sijoittumista digitaalisen vuorovaikutuksen kenttään. Käsittelen myös Twitteriä sosiaalisen median osana (luku 4.2.1.) ja tviittaamista vuorovaikutuskeinona (4.2.2.). Olennaista tutkimukseni kannalta on ollut myös nostaa aihetunniste ja sen rooli digitaalisen vuorovaikutuksen kentällä omaksi alaluvukseen (4.2.3.).

Teorian jälkeen siirryn itse tutkimukseen ja tutkimustuloksiin (luku 5). Esittelen pääluvun alussa analyysini konventioita ja sen jälkeen siirryn käsittelemään tutkimusaineistosta nousseita diskursseja omina alalukuinaan (luvut 5.1.–5.6.). Nostan alaluvussa 5.7. esiin muutamia esimerkkejä sellaisista tviiteistä, jotka eivät sisältyneet omina alalukuinaan esiteltäviin diskursseihin.

Lopuksi pohdintaosuudessa (luku 6) esitän kokoavia ajatuksiani tutkimuksesta, sen toteutumisesta, tutkimustuloksista ja jatkotutkimusmahdollisuuksista.

2. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

2.1. Tutkimusaineisto ja -menetelmät

Tutkimuksen aineslähteenä toimivat #elokapina-aihetunnisteen alla julkaistut tviitit. Aineiston ajanjaksoksi on rajattu 3.–4. lokakuuta 2020 julkaistut tviitit, sillä tällöin keskustelu aihetunnisteiden alla kiinnittyi pääosin 3. lokakuuta tapahtuneeseen Elokapinan mielenosoittajien ja poliisien yhteenottoon, joka toimii tutkimukseni yhteiskunnallisena kontekstina.

Aineisto on kerätty manuaalisesti *Suosittu*-osion alta sekä Word- että Excel-tiedostoon. *Suosittu*-osioon Twitterin algoritmit nostavat sellaiset tviitit, jotka ovat keränneet eniten vuorovaikutusta, eli jakoja, tykkäyksiä ja vastaustviittejä. *Suosittu*-osioon rajaaminen tuntui loogiselta vaihtoehdolta, sillä juuri tämän osion alla olevat tviitit ovat herättäneet eniten keskustelua ja näin ollen niiden tutkiminen vaikuttaa myös hedelmälliseltä. Tviittien sisältöön tämä rajaaminen vaikuttaa siten, että loogisestikin henkilöillä, joilla on paljon seuraajia, tapahtuu tviiteissään myös enemmän vuorovaikutusta. Ja koska poliitikot ovat julkisuuden henkilöitä ja omaavat yleensä runsaasti seuraajia Twitter-tilillään, tunnettujen poliitikkojen tviitit ovat nousseet *Suosittu*-osioon helpommin kuin tavallisten, yksittäisten kansalaisten tviitit. Sillä, kuka tviitin on julkaissut, ei kuitenkaan ole vaikutusta tutkimukseeni. Tutkimuksessa en koe tarpeelliseksi profiloita tviittäjiä, sillä tutkimuksen painopiste on tviiteissä ja niiden diskursseissa, ja näin ollen olen analyysivaiheessa jättänyt tviittien kirjoittajien identiteetit täysin huomiotta.

Aineistosta on keruuvaiheessa jätetty pois tviitit, jotka sisälsivät tekstin sijaan ainoastaan kuvia, videoita tai linkkejä, sillä tutkimukseni painopiste on tekstintutkimuksessa, joten edellä mainitun kaltaiset tviitit eivät tuo tutkimukselleni lisäarvoa. Tällaisia tviittejä oli vain muutama kappale. Aineiston analyysissä olen jättänyt huomiotta käsiteltävänä olevien tviittien alla tapahtuvat keskusteluketjut ja analysoitavien tviittien yhteydessä lainattujen tviittien sisällöt. Edellä mainittujen rajausten perusteella aineistoni rajautui 110 tviittiin.

Alla olen esittänyt kaksi esimerkkiä aineistossa esiintyvistä tviiteistä (kuva 1 ja 2). Näistä esimerkeistä olen piilottanut tviittäajien nimet, nimimerkit ja profiilikuvat.

Kuva 1. Esimerkki 1 aineiston tviiteistä.

Kuva 2. Esimerkki 2 aineiston tviiteistä.

Analyysiosiossa esitän analyysin kohteena olevat tviitit tekstimuodossa. Viittaan aineiston esimerkkeinä oleviin tviitteihin nimien ja nimimerkkien sijaan numeroin. En aio mainita aineistossa esiintyvien tviittien kirjoittajien nimiä tai nimimerkkejä, sillä koen, että niillä ei ole lisäarvoa tutkimukselleni. Olen päättänyt jättää nimet ja nimimerkit pois myös eettisin perusteluin. Eettisiin kysymyksiin pureudun niille tarkoitettussa alaluvussa (2.2.) enemmän.

Pyrkimykseni tässä tutkimuksessa on ymmärtää #elokapina-aihetunnisteen ympärille rakentunutta keskustelua käsittelemällä keräämääni aineistoa sisällönanalyysin menetelmin. Tutkimukseni on toteutettu kielitieteellisestä ja diskurssianalyttisestä näkökulmasta. Diskurssianalyysi ja sosiaalisen

median tutkimus toimivat tutkimuksessani teoreettisena viitekehystenä. Käsittelen niitä pääluvuissa 3 ja 4. Itse analyysia tehdessäni lähestyin tviittejä tarkastelemalla niissä esiintyviä kielellisiä ja diskursiivisia valintoja ja piirteitä, niistä aiheutuvia mielikuvia ja eri toimijoille asetettuja rooleja. Kiinnitin huomioni siihen, miten diskurssit toimivat, millaisia painopisteitä niistä löytyy ja miten diskurssit muodostuvat omiksi merkityskokonaisuuksikseen.

2.2. Eettiset lähtökohdat

Digitaaliset ympäristöt ovat tuoneet paljon uusia, ei-digitaalisista ympäristöistä poikkeavia, mielenkiintoisia tutkimusalueita. Vaikka internetiä ja sosiaalista mediaa on ehditty jo käyttää paljon niin tutkimuskohteena, tutkimusvälineenä kuin aineiston lähteenäkin, se on edelleen melko harmaata aluetta sekä tutkimuseettikan että lainsäädännön näkökulmasta. Digitaalinen ympäristö on kehittynyt niin nopeasti, ettei tutkimuseettinen pohdinta ole pysynyt tahdissa mukana. Internetin ja sosiaalisen median tutkimuseettisten kysymysten epämääräisyyteen vaikuttaa muun muassa se, että internetin ja sosiaalisen median kehityksessä syntyneet piirteet ovat uusia, eikä niistä näin ollen ole aiempaa kokemusta. (Kuula 2015: 169; Laaksonen ym. 2013: 11.)

Virtuaalisia ympäristöjä tutkittaessa tulee ottaa huomioon, että ne eivät esiinny konkreettisesti ajassa ja paikassa, joten internetissä esiintyvien ihmisten henkilöllisyyksistä tai persoonista ei voi täysin olla varma (Kuula 2015: 170). Tämän vuoksi minulla ei ole mahdollisuutta varmentaa tviittien kirjoittajien henkilöllisyyttä ja näin ollen esimerkiksi myöskään sitä, onko tviittien kirjoittajien joukossa alaikäisiä. Kuitenkaan en koe, että tutkimukseni tai tutkimusaiheeni asettaisi alaikäisiä haavoittuvaiseen tai riskialttiiseen asemaan. Sosiaalisessa mediassa ihmiset voivat esiintyä täysin itsenään, toisenlaisena versiona itsestään, toisena todellisena henkilönä tai aivan kuvitteellisena henkilönä. Tämän vuoksi on hankala tietää, kuka tai millainen ihminen oikeasti on esimerkiksi julkaistun tviitin takana. Kuitenkin myös näiden – todellisten ja virtuaalisesti luotujen – henkilöiden yksityisyyttä tulee kunnioittaa ja suojata. (Kuula 2015: 170.)

Sosiaalisesta mediasta kerätyissä aineistoissa eettiset kysymykset koskevat pitkälti aineistossa esiintyvien henkilöiden yksityisyyden suojaa. Yksityisyyden suojan vaalimisesta hankalaa tekee se, että aineistossa esiintyvien henkilöiden henkilöllisyydestä ei voi koskaan olla täysin varma. Tämän lisäksi suojan ylläpitämistä hankaloittaa se, että kaikille avoimet sosiaalisen median alustat mielletään

kuitenkin melko julkisiksi. (Kosonen ym. 2018: 117.) Varsinkin tutkimukseni aineslähteenä olevaan Twitteriin pääsee tarkastelemaan tviittejä jopa ilman rekisteröitymistä.

Koska tutkimusaineistoni on koottu Twitteristä käyttämällä aihetunnistetta #elokapina, olen tätä tutkimusta tehdessäni soveltanut Twitterin käyttöehtoja aineiston keräämisessä ja käsittelyssä. Twitterin käyttöehdoissa lukee, että ehdot hyväksymällä käyttäjä suostuu tviittensä julkiseen levittämiseen ja luovuttamaan luomaansa sisältöä kolmansille osapuolille. Hyväksyessään ehdot käyttäjä antaa luvan sille, että hänen julkaisema materiaalinsa on muun maailman saatavilla ja löydettävissä. Twitterin käyttöehtoihin kuuluu myös, että yritykset, organisaatiot ja yksityishenkilöt saavat levittää ja jakaa julkaistuja tviittejä muissa medioissa ja palveluissa. (Twitter.com.)

Twitter on avoin sosiaalisen median alusta, jossa tviitit ovat kaikkien nähtävillä ja niiden kerääminen on vaivatonta. Koska Twitter on julkinen alusta, oletus on, että käyttäjät tietävät julkaisevansa tviittinsä laajalle yleisölle julkisesti. Twitterissä on myös mahdollista asettaa profiili yksityiseksi, jolloin tviitit näkyvät vain käyttäjän omille seuraajille. Mikään aineistossani esiintyvä profiili ei ole ollut yksityinen, koska tviitit näkyvät julkisesti. Lisäksi myös aihetunnisteen #elokapina käyttö viestii siitä, että tviitin julkaisija on tarkoittanut tviittinsä julkisesti nähtäväksi. Näin ollen uskon, että kukaan julkaisijoista ei pidä näiden tviittien sisältöä erittäin yksityisenä tai arkaluonteisena, eikä minun tarvitse pyytää erillistä lupaa tviittien kirjoittajilta tai informoida heitä tekemästäni tutkimuksesta.

Arja Kuulan (2015: 185) mukaan tutkimusta tehdessä ja eettisiä kysymyksiä pohdittaessa tulisi arvioida aineslähteen avoimuus ja arkaluonteisuus ja näin ollen myös arvioida sitä, käyttääkö analyysissään viittauksia nimiin tai nimimerkkeihin. Vaikka oletukseni on, että aineslähteeni tviittien kirjoittajat ymmärtävät tviittiensä olevan julkisesti näkyvissä, päätin jättää aineistoni analyysistä kokonaan pois käyttäjien nimet ja nimimerkit. Tähän ratkaisuun päädyin kahdesta syystä. Ensimmäkin en koe nimimerkkien tai nimien olevan olennaisia tutkimukseni tai tutkimustuloksieni kannalta, ja toiseksi, aiemmissa suomalaisissa ja kansainvälisissä diskurssianalyttisissä Twitteristä tehdyssä tutkimuksissa (esim. Aljarallah 2017; Eloranta 2015) on päätetty jättää keskusteluun osallistuneiden nimet ja nimimerkit kokonaan pois.

3. DISKURSSIANALYYSI

3.1. Diskurssianalyysin konventiot

Kieli on keskeinen osa sosiaalista elämää. Se on kuvailun ja kommunikoinnin välineen lisäksi sosiaalinen tapa tehdä ja merkityksellistää asioita. Kielellä tuotetaan sosiaalista todellisuutta siinä hetkessä ja kyseisen tilanteen puitteissa, eikä sillä reflektoida vain ympäröivää todellisuutta. Diskurssianalyysillä tarkoitetaan sosiaalisen todellisuuden ja merkitysten rakentumisen tarkastelua. Diskurssianalyysia voidaan ajatella väljänä teoreettisena viitekehyksenä, jonka tarkastelussa huomioidaan eri painopisteitä ja sovelletaan eri menetelmiä. (Wood – Kroger 2000: 4; Jokinen ym. 2016: luku 1.) Diskurssianalyysi ei ole yhtenäinen metodi, vaan pikemminkin poikkitieteellinen ja luonnollista kielenkäyttöä tarkasteleva analyysimenetelmä, jonka avulla tutkija pyrkii ymmärtämään, miten eri yhteiskunnalliset ja sosiaaliset konstruktiot nivoutuvat kieleen ja sen käyttöön (Pälli – Lillqvist 2020: 374).

Diskurssianalyysissa todellisuuden nähdään rakentuvan sellaisessa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, jossa kielen lisäksi myös muut semioottiset merkkijärjestelmät ovat ratkaisevassa asemassa merkityksien ja todellisuuden luomisessa. Toisin sanoen, diskurssianalyttinen tutkimus tarkastelee sosiaalisten ilmiöiden ja toiminnan kielenkäyttöä. Diskurssianalyysi rakentuu siitä oletuksesta, että kielenkäyttö on luonteeltaan sosiaalista ja todellisuutta rakentavaa toimintaa. Tässä toiminnassa voi esiintyä useita rinnakkaisia ja keskenään kilpailevia merkityssysteemejä, jotka muodostuvat suhteessa toisiinsa. Nämä merkitykset ovat kontekstisidonnaisia. Eri toimijoiden kiinnittyessä eri merkityssysteemeihin kielenkäytöllä tuotetaan seurauksia. (Jokinen ym. 2016: luku 1; Pälli – Lillqvist 2020: 374; Pietikäinen – Mäntynen 2009: 12.) Diskurssianalyysi on luonteeltaan monifunktioista. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella kielellisellä ilmauksella on kielenkäyttötilanteessa monia eri tehtäviä. (Fairclough 1997: 80.)

Kieli nähdään tilanteisena järjestelmänä, sillä sitä käytetään sosiaalisissa ja vuorovaikutuksellisissa tilanteissa. Kun käytämme kieltä, merkitykset rakentuvat paitsi lingvististen käytänteiden perusteella myös diskursiivisten ja sosiaalisten käytänteiden mukaisesti. Nämä tilanteissa syntyvät kielelliset merkitykset vaikuttavat siihen, miten kyseinen kielellinen ilmaus tilanteessa ymmärretään. Diskursiiviset ja sosiaaliset arvot, normit ja säännöt liittyvätkin siihen, miten ja millä edellytyksillä

kieltä tilanteessa merkityksellistetään. Merkityssystemit rakentuvat siis erilaisten sosiaalisten käytäntöjen osana, eivätkä sattumanvaraisesti. (Jokinen ym. 2016: luku 1; Pietikäinen – Mäntynen 2009: 13–14.) Oleellista diskurssianalyttisessä tutkimuksessa onkin tarttua siihen, miten kieltä käytetään ja miten asiat sanotaan. Kuitenkin sen lisäksi tulee tarkastella niitä piirteitä ja sisältöjä, jotka tekstistä puuttuvat, ja millaisia merkityksiä näiden sisältöjen puuttuminen luo. (Pälli – Lillqvist 2020: 374; Fairclough 1997: 80.)

3.2. Diskursiiviset valinnat

Kieltä voi käyttää todella monipuolisesti. Sillä tuotetaan jatkuvasti erilaisia funktioita eri tarkoituksiin. Kieli saakin päivittäin sitä käytettäessä vaihtelevia, moniäänisiä ja joskus ristiriitaisiakin merkityksiä. (Suoninen 2016: luku 2.) Diskurssianalyttisestä näkökulmasta katsottuna kielen variaatio mahdollistaa sen, että kieltä käytettäessä on mahdollista tehdä valintoja lukuisten sanojen, sävyjen ja rakenteiden joukosta. Tällaisia valintoja ovat esimerkiksi erilaiset merkityssuhteet, kuten polysemia, synonymia ja antonymia sekä assosiativiset sivumerkitykset, kuten konnotaatiot, kollokaatiot ja affektiivisuus. Diskursiiviset valinnat kytkeytyvät siihen, miten asioita esitetään ja mitä merkityksiä ne tuovat kontekstissaan. (Pälli – Lillqvist 2020: 391–392.) Kieli antaa siis paljon vapauksia kielenkäyttäjälle. Esimerkiksi tietystä ikäryhmästä puhuttaessa voi käyttää monia eri ilmauksia: *teinit, pennut, nuoret, kakarat, lapset* ja niin edelleen. Kielenkäyttäjä kuitenkin itse päättää – kielen järjestelmän puitteissa –, miten ja minkälaista kieltä hän käyttää missäkin tilanteessa ja minkälaisen kielen hän näkee tilanteeseen tarpeelliseksi tai sopivaksi. (Pietikäinen – Mäntynen 2019: luku 2.4; Pietikäinen – Mäntynen 2009: 14, 67.)

Pietikäisen ja Mäntynen (2009: 67) mukaan kieli, konteksti ja tulkinta synnyttävät yhdessä kielen vuorovaikutuksellisen ja diskursiivisen merkityspotentiaalin. Kuten aiemmin mainitsin, kieltä käytetään aina jossain kontekstissa ja vuorovaikutustilanteessa. Merkityssystemit ja kielen funktiot vaihtelevat riippuen vuorovaikutustilanteesta, jossa niitä käytetään (Suoninen 2016: luku 2). Kieli sisältää erilaisia todellisuuksia ympäröivästä maailmasta ja sen ihmisistä ja se vaihtelee puhujansa todellisuuden mukaan. Kielenkäytössä syntyvät merkitykset rakentuvat siis kyseisessä kontekstissa käyttäjiensä kautta. Näin ollen kielenkäyttäjä tekee valintoja eri merkityksien rakentamiseksi. Kielenkäyttäjä tuottaa tekstinsä perustuen vuorovaikutustilanteen olosuhteisiin, muihin ihmisiin, kontekstiin ja niin edelleen. Siispä esimerkiksi jo pelkällä sananvalinnalla on huomattavasti

vaikutusta merkityskokonaisuuksien ja eri todellisuuksien rakentumisessa. (Wood – Kroger 2000: 5, 10; Pietikäinen – Mäntynen 2009: 67.)

Tehtyjä valintoja tarkasteltaessa on olennaista ottaa huomioon, miten puhuja tuottaa merkityksiä liittyen varmuuteen tai epävarmuuteen, luvallisuuteen tai luvattomaan sekä mahdolliseen tai mahdottomaan liittyen. Merkityssystemien syntyyn vaikuttaa myös se, miten puhujan tekemät valinnat rakentavat identiteettejä ja millaisia nämä identiteetit ovat ja miten ne rakentuvat suhteessa puhuttavaan asiaan. Puhujan asenteita suhteessa puhuttuun asiaan rakentaa myös erilaiset dialogipartikkelit, kuten *ai* ja *tota*. Diskursiiviset valinnat eivät aina kuitenkaan ole selkeitä ja yksittäisiä sananvalintoja, vaan valintana voidaan pitää myös esimerkiksi tietyn asian häivyttämistä tai korostamista, asioiden puolustamista, oikeuttamista tai kiistämistä. (Pälli – Lillqvist 2020: 392–394.) Näiden edellä mainittujen lisäksi erilaisia merkityksiä rakentuu myös intertekstuaalisuuden ja moniäänisyyden kautta. Toisten puheen tai tekstien lainaus tai niihin viittaaminen ohjaa katsomaan asiaa tietystä perspektiivistä ja luo sen kautta uudenlaisia merkityssuhteita. (Pälli – Lillqvist 2020: 396.)

Kielellisiä valintoja rajoittavat kielenkäyttäjän ja kontekstin lisäksi diskursiivisten käytänteiden luomat rajat ja ehdot. Diskurssianalyttistä tutkimusta tehdessä olennaista on tutkia, mitä valintoja kielenkäyttötilanteissa on tehty tai jätetty tekemättä, minkälaisessa tilanteessa valinta on tehty sekä minkälainen todellisuus näistä tehdyistä tai tekemättömistä valinnoista syntyy. Diskursiivisten valintojen perusteella on mahdollista erotella erilaisia merkityssuhteita ja näin myös omia diskurssejaan. Tutkimusta tehdessä olennaista ei ole määrittellä, kuka nämä valinnat on tehnyt tai miten tietoisia valinnat ovat olleet. (Pälli – Lillqvist 2020: 392; Pietikäinen – Mäntynen 2009: 70–71.) Diskurssianalyttisesti tarkastellessa tilannekohtaisia kielenkäytön funktioita tulee tukeutua tutkimusaineistoon perinpohjaisesti. Kielenkäytön funktiot ovat usein moniselitteisiä kielen monimerkityksisen luonteen vuoksi. Usein kielenkäyttäjät itsekin voi mieltää lausumallensa monia eri merkityksiä. (Suoninen 2016: luku 2.)

3.3. Nimeäminen ja luokittelu

Diskurssianalyttisestä näkökulmasta katsottuna kielen perusolemuksena on sen maailmaa kuvaava, luokitteleva ja nimeävä luonne. Näin ollen kieltä ei ole mahdollista käyttää ilman, että samalla luokittelisi, nimeäisi tai kuvaisi ympäröivää maailmaa ja sen ilmiöitä. Nimeäminen ja luokittelu ovat

diskurssin kielellisiä ominaisuuksia. Luokittelu ja kuvaaminen tapahtuvat kielen tasolta katsottuna muun muassa käyttämällä adjektiiveja ja adjektiivilausekkeita, adverbeja ja adverbilausekkeita sekä metaforia. Nimeämisellä taas tarkoitetaan sitä prosessia, jossa kielenkäyttäjät tekee valintansa eri substantiivien, substantiivilausekkeiden ja erisnimien joukosta viitatessaan johonkin tai johonkuhun. (Pietikäinen – Mäntynen 2009: 71–72.)

Nimeämisen osana voidaan pitää luokittelua, jota kielenkäyttäjät tekee alitajuisesti. Luokittelulla kielenkäyttäjät jäsentää eri ilmiöitä ja asioita omasta näkökulmastaan. Luokittelu tapahtuu siis kielenkäyttäjän tekemän valinnan tuloksena. (Pietikäinen – Mäntynen 2009: 71.) Sari Pietikäinen ja Anne Mäntynen (2009: 71) antavat esimerkiksi luokittelusta ilmiön, jossa kielenkäyttäjät asettaa ihmisiä erilaisiin ryhmiin ja hierarkioihin ja antaa nimeä näitä luokat, kuten *duunari*, *maajussi* tai *korkeakoulutettu*. Diskurssianalyysin kannalta tämä tarkoittaa sitä, että yksittäinenkin nimitys tai luokittelu voi määrittää kokonaan uuden diskurssin.

Nimeämistä ja luokittelua tulisi tarkastella aina siinä tilanteessa ja kontekstissa, jossa kieltä kyseisellä hetkellä käytetään. Nimeämisen ja luokittelun tarkastelussa tulee ottaa huomioon kielenkäyttäjän ja genren lisäksi sitä edeltävät ja ympäröivät tekstit sekä yhteiskunta ja kulttuuri, joissa teksti tai puhe ilmenee. Tämä on olennaista sen vuoksi, että kontekstista irrallaan tarkasteltuna kyseinen kielellinen ilmaus voi muuttaa merkitystään ja saada aivan toisenlaisia, jopa loukkaaviakin, sävyjä. (Pietikäinen – Mäntynen 2009: 72.)

4. DIGITAALINEN VUOROVAIKUTUS

4.1. Digitaalinen diskurssi

Digitaalisella viestinnällä on monia eri nimityksiä: elektroninen, sähköinen ja virtuaalinen viestintä. Sillä tarkoitetaan viestejä, jotka on lähetetty kahden tai useamman osallistujan kesken internetin välityksellä. Digitaalista viestintää on kutsuttu aiemmin myös tietokonevälitteiseksi viestinnäksi (CMC eli Computer-Mediated Communication). Sitten termi digitaalinen viestintä on korvannut aiemmin mainitun, sillä nykyisin viestintä tapahtuu tietokoneen lisäksi myös monilla muilla elektronisilla välineillä. (Herring 2001: 612; Helasvuo ym. 2014: 9.) Yksinkertaisimmillaan digitaalinen viestintä Susan Herringin (emt. 612) mukaan tapahtuu elektronisen laitteen näppäimistöllä kirjoittaen ja sen näytöltä lukien. Näin ollen digitaalisesti viestinnäksi voi lukea kaiken sähköposteista ja ryhmäkeskusteluista erilaisiin chatteihin ja virtuaalimaailmoihin asti. Sosiologisissa tutkimuksissa välitteistä kielenkäyttöä on kutsuttu termillä *digitaalinen diskurssi* (Helasvuo ym. 2014: 11).

Digitaalinen diskurssi on perusolemukseltaan hyvin laaja-alainen. Viestintä digitaalisessa ympäristössä on monimuotoista ja mutkikastakin, ja digitaalisen diskurssin termi sisällyttää itseensä kaikki nämä vuorovaikutuksen keinot. Digitaalinen diskurssi on luonteeltaan hyvin multimodaalista. Multimodaalisuus yksi niistä piirteistä, joka erottaa digitaalisen viestinnän ei-digitaalisesti tapahtuvasta viestinnästä. Multimodaalisuus näkyy digitaalisessa diskurssissa kuvina, videoina ja ääninä. Viestimällä multimodaalisesti kielenkäyttäjät rakentaa merkityksiä omasta perspektiivistään. (Helasvuo ym. 2014: 11–13.)

Digitaalisen diskurssin piirteet voi jaotella kolmeen luokkaan sen perusteella, ovatko ne samanlaisia kuin aiemmin, muokattu uuteen ympäristöön sopiviksi vai täysin uusia. Esimerkiksi hymiöt, yhtenä pidempiaikaisimpana digitaalisen viestinnän muotona, luokiteltaisiin ensimmäiseen kategoriaan nimenomaan niiden pitkäikäisyyden vuoksi. Uuteen ympäristöön muokatulla piirteellä voidaan tarkoittaa esimerkiksi Twitterin uudelleentviittausominaisuutta, joka merkitsee tviitin uudelleenjakamista. Uudelleen tviitatus tviitin voidaan katsoa saaneen ominaisuutensa sähköpostien ja keskustelupalstojen viestien lainauksesta. (Helasvuo ym. 2014: 17.)

Sen lisäksi, että digitaalinen viestintä on tuonut mukanaan aivan uudenlaisia vuorovaikutuksen keinoja, on se tuonut mukanaan myös aivan uudenlaisen kielen. Digitaalisen viestinnän multimodaalisen luonteen lisäksi digitaalisen viestinnän kielessä ei päde yleiskielen normit ja odotukset. Aikanaan kielentutkijat kutsuivat internetissä käytetyn kielen syntyä jopa elektroniseksi revoluuksioksi. Internetin kielelle on pyritty hahmottelemaan omaa termiä, joista tunnetuimpia ovat *Cyberspeak*, *Internet Language*, *Computer-Mediated Communication* eli CMC, sekä *Netspeak* eli nettikieli. (Herring 1996: 1; Crystal 2006: 5, 19.) Nettikieltä on yritetty määritellä sen piirteiden mukaan. Hankalaa on kuitenkin se, että nettikielestä löytyy sekä kirjoitetun että puhutun kielen piirteitä. Kuten kirjoitettu kieli, nettikieli säilyy esimerkiksi verkkosivuilla ja blogeissa pidemmän aikaa. Yleensä näissä pitkäaikaisesti esillä olevissa teksteissä kieli ja rakenne on myös kirjoitetun kielen tavoin suunniteltua ja rakenneltua. Mutta aivan kuten puhuttu kieli on yleisesti ohimenevää, monet internetin tekstit ovat esillä vain pienen hetken. (Herring 1996: 14–13; Crystal 2006: 31–32, 47.)

Varsinkin sosiaalisen median pikaviestimissä lähetetyissä teksteissä kieli on lähempänä puhuttua kieltä. Tyypillisesti nämä viestit on tarkoitettu hetkellisiksi: ne luetaan kerran ja poistetaan tai unohdetaan lukemisen jälkeen. Tällaisiin ohimeneviin viesteihin oletetaan yleensä nopeasti vastausta tai muuta reagointia, mikä on ominaista myös puhutulle kielelle. Useinkaan pikaviestimissä lähetettyjen viestien kieleen tai sisällön suunnitteluun ei kuluteta aikaa yhtä paljon kuin pidempiaikaisesti esillä oleviin, kirjoitetun kielen teksteihin. Näin ollen on päädytty toteamaan, että nettikieli on jotain puhutun ja kirjoitetun kielen väliltä. Kirjailija Elmer-Dewitt onkin nimittänyt internetin kieltä kirjoitetuksi puheeksi. (Herring 1996: 14–13; Crystal 2006: 31–32, 47.)

Nettikielessä on myös sellaisia piirteitä, joita ei käytetä muussa kirjoitetussa tai puhutussa kielessä. Verkossa tapahtuvalle vuorovaikutukselle keskeistä on erilaiset englannin kielestä juontavat akronyymit ja initialismit, kuten *LOL* ('laugh out loud') tai *OMG* ('oh my god'), ja numeroiden ja kirjainten homofonia, kuten *U* ('you') ja *2* ('to'). (Barton & Lee 2013: 5.) Suomenkielisestä nettikeskustelulle tyypillisestä homofoniasta voisi antaa esimerkkinä *c8* ('sekaisin'). Nettikielelle on myös tyypillistä korostaa sanomaansa hymiöillä ja tyyllittelemällä ylimääräisillä kirjaimilla tai merkeillä, kuten lauseessa *Olen niiiiiniin iloinen!!!!!!!* (Barton & Lee 2013: 5). Kokemukseni mukaan Twitteriä tarkasteltaessa puheenomaisuus ei kuitenkaan ole aivan samalla tavalla läsnä kuin muissa sosiaalisen median palvelimissa. Tämä voi johtua siitä, että Twitter mielletään usein virallisemmaksi kanavaksi kuin esimerkiksi pikaviestimet tai muut yhteisöpalvelut. Näin ollen kielikin on usein harkitumpaa.

4.2. Sosiaalinen media

Vuonna 1991 tapahtui merkittävä muutos digitaalisen viestinnän saralla, kun World Wide Web, tutummin www-sivut, julkaistiin vapaaseen käyttöön tarkoituksena luoda internetistä kaikille avoin sosiaalinen verkosto, joka helpottaisi yhteydenpitoa muihin ihmisiin. Kyseistä internetin kehitysvaihetta kutsutaan termillä Web 1.0. Tämän internetin version voidaan katsoa olevan jonkinlainen sosiaalisen median esiaste, sillä jo tällöin verkossa julkaistiin käyttäjäpohjaista materiaalia esimerkiksi verkkosivujen ja blogien muodossa, ja vuorovaikutusta syntyi Internet Relay Chatissa. (Pönkä 2014: 12–13.)

Internetin kehittyessä Web 2.0:ksi 2000-luvun alussa alettiin puhua sosiaalisesta mediasta. Web 2.0:aa eli nykyistä sosiaalista mediaa voidaan pitää jonkinlaisena sateenvarjokäsitteenä. Sosiaalinen media kannustaa nimensä mukaisesti sosiaaliseen ja aktiiviseen vuorovaikutukseen käyttäjiensä kesken. Tämän lisäksi sosiaalinen media kannustaa yksilöitä tuottamaan informaatiota. Viestintä sosiaalisessa mediassa ei siis ole institutionalisoitunutta, koska se pohjautuu käyttäjiensä luomaan ja jakamaan materiaaliin. Viestintä on näin ollen vuorovaikutteista ja verkottunutta, ja itse käyttäjä toimii aktiivisena tuottajana. (Herring 2013: 2–4; Helasvuo ym. 2014: 10; Laaksonen ym. 2013: 13–14.)

Aluksi sosiaalista mediaa määriteltiin sen eri palveluiden ja niiden ominaisuuksien mukaan. Palvelut jaettiin ryhmiin, kuten yhteistuotannon palveluihin, verkostoitumis- ja yhteisöpalveluihin, sisältöjen jakamiseen keskittyviin alustoihin, blogeihin, virtuaalimaailmoin ja verkkokeskusteluihin. (Pönkä 2014: 34–36; Laaksonen ym. 2013: 15.) Tästä määrittelytavasta on kuitenkin luovuttu, sillä sosiaalisen median palveluita on melko hankalaa jakaa luokkiin. Palvelut kehittyvät ja muuttuvat nopeasti, mikä puolestaan hankaloittaa määrittelyä. Näin ollen sosiaalisen median määrittelyä alettiin pohjata sen toiminnallisiin piirteisiin. Tällaisia piirteitä ovat osallistavuus, yhteisöllisyys ja avoimuus. (Laaksonen ym. 2013: 15.)

Sosiaalisen median avoimuudella tarkoitetaan tyypillisesti sitä, että kenellä tahansa internetin ja digitaalisen laitteen omaavalla henkilöllä on halutessaan pääsy sosiaalisen median palveluihin. Kuka tahansa voi siis luoda ja jakaa omaa sisältöään muille. On tyypillistä, että sosiaalisessa mediassa sen käyttäjät esittelevät itseään tai kertovat itsestään ja näin luovat itsestään oman mediansa. (Helasvuo ym. 2014: 10; Pönkä 2014: 27.)

Tutkimuksellisesta näkökulmasta katsottuna sosiaalisen median käsitettä voidaan pitää enemmän käytännöllisenä tapana kuvata verkkoympäristöjä kuin tieteellisenä käsitteenä. Tutkimuksissa sosiaalista mediaa onkin käsitelty sateenvarjokäsitteen kaltaisena ilmiönä tai niissä on keskitytty johonkin yksittäiseen palveluun. Suosituimpia tutkimuskohteita ovat olleet Facebook ja Twitter. (Laaksonen 2013: 16–17.)

4.2.1. Twitter osana sosiaalista mediaa

Twitterin toiminta perustuu lyhyiden viestien eli tviittien jakamiseen. Twitter on olennainen osa sosiaalisen median kenttää. Twitter on säilyttänyt asemansa yhtenä käytetyimmistä sosiaalisen median palveluista sen alkuajoista, vuodesta 2006, asti ja se onkin sosiaalisen median suurin yhteisö- ja mikroblogipalvelu. Vuonna 2017 Twitterissä on arvioitu olleen maailmanlaajuisesti noin 1,6 miljardia rekisteröitynyttä käyttäjää, joista aktiivisia eli vähintään kerran viikossa tviittaavia käyttäjiä on noin 330 miljoonaa. Suomalaisten käyttäjien osuus tästä on noin puoli miljoonaa, ja aktiivisia käyttäjiä noin 50 000. Näin ollen jopa lähes 10 % kaikista suomalaisista omistaa Twitter-tilin. (Isotalus ym. 2018: 9, 12–13.)

Harto Pöngän (2014: 27) mukaan Twitter on lisännyt sosiaalisen median avoimuutta ansiokkaasti. Hän toteaa, että maailmalla tapahtuvista tärkeistä ja merkittävistä asioista keskustellaan ensimmäisenä juuri Twitterissä. Usein vasta tämän jälkeen tieto tapahtumista leviää Twitterin kautta muualle sosiaaliseen mediaan ja sitä kautta kaikkialle maailmaan. (Pönkä 2014: 27.) Tämä on kytköksissä siihen, että Twitterillä on muihin sosiaalisen median palveluihin verrattaessa ainutlaatuinen kyky tuottaa reaaliaikaista seuranta maailman tapahtumista ja ilmiöistä (Koskela – Sihvonen: 2018: 34). Twitterin nopeaa viestivirtaa luonnehditaan jopa kaoottiseksi, sillä varsinkin suurten tapahtumien tai uutisten yhteydessä tviitataan todella runsaasti. Runsaan tviittitulvan vuoksi yhden tviitin eliniäksi jää vain 18 minuuttia. (Isotalus ym. 2018: 12.) Informaation nopeaa leviämistä ja tiedon kulkua edistää myös se, että Twitterissä julkaisut ovat kenen tahansa jaettavissa ja julkisesti nähtävillä. Twitterissä tapahtuvaa viestintää on mahdollista seurata myös niiden, jotka eivät omista Twitter-tiliä, eikä seuraamiseen tarvita erillistä hyväksymispyyntöä. Tässä suhteessa Twitter poikkeaa siis monista muista sosiaalisen median palveluista. Twitteristä onkin sen avoimuuden vuoksi syntynyt journalismin, politiikan ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen pelikenttä. (Pönkä 2014: 27; Isotalus ym. 2018: 9–10.)

4.2.2. Tviittaaminen vuorovaikutuskeinona

Viestintä Twitterissä perustuu sen teknisiin ominaisuuksiin ja vakiintuneisiin konventioihin, joita määrittää viestinnän sähköinen muoto. Viestintä tapahtuu kirjoittaen, kuten pääosin muissakin sosiaalisen median palveluissa. Kun viestitään kirjoittamalla, viestintää rajoittavat kirjoitetun kielen käytänteet. Kehonkielen ja prosodisten piirteiden puuttuessa vuorovaikutusta Twitterissä pystyy kuitenkin rakentamaan semioottisilla keinoilla, kuten hymiöillä, hyperlinkeillä ja videoilla. (Isotalus ym. 2018: 10.)

Pönkä (2014: 98) luonnehtii Twitteriä julkishenkilökohtaiseksi palveluksi. Tämän hän perustelee sillä, että toiselle käyttäjälle vastatessa tviitti näkyy myös kaikille muille lähettäjän seuraajille. Näin ollen myös muut tviitin näkevät voivat osallistua keskusteluun, mikäli näin haluavat (emt. 98). Twitterissä tviitit julkaistaan käyttäjän omalle seinälle, mutta ne näkyvät tämän lisäksi myös kaikkien kyseistä käyttäjää seuraavien etusivulla sekä mahdollisten käytettyjen aihetunnisteiden alaisuudessa. Twitterissä tapahtuva vuorovaikutus on melko monologista, eikä pitkiä keskusteluja yleensä synny tviittien alle. Vuorovaikutuksellisuutta syntyy kuitenkin Twitterissä muulla tavoin. (Isotalus ym. 2018: 10.)

Oleennaista Twitterin viestinnässä on viestien pituuksien rajautuminen ainoastaan 280 merkkiin. Tviittien pieni merkkimäärä vaikuttaa merkittävästi tviittien luonteeseen. Tviittien lyhyen muodon vuoksi informaatio on nopeammin sisäistetty ja näin ollen se helpottaa informaation nopeaa leviämistä. Kuitenkin tviitin lyhyden vuoksi kaikkea tärkeää informaatiota ei välttämättä saa mahduttetuksi yhteen tviittiin, ja jotain oleennaista voi jäädä pois. Lyhyt merkkimäärä on osittain vaikuttanut myös siihen, että Twitteriin on kehittynyt omanlaisensa vuorovaikutusta jäsentävät piirteet. (Isotalus ym. 2018: 10.)

Twitterissä tapahtuvaa keskustelua jäsentävät myös aihetunnisteet, joita luonnehdin enemmän alaluvussa 4.2.3. Aihetunnisteiden lisäksi vuorovaikutuksellisuutta Twitterissä luo @-merkin käyttö nimimerkin yhteydessä, kun halutaan yhdistää tietty käyttäjä tviittiin tai osoittaa tviitti jollekin. Tällöin kyseisen tilin omistaja saa ilmoituksen hänen merkitsemisestään. Merkitseminen toimii ikään kuin keskustelupyynnönä, sillä merkityltä käyttäjältä odotetaan vastausta kyseiseen tviittiin. Jos merkitty käyttäjä – tai kuka tahansa muu – päättää vastata viestiin, tviitistä syntyy keskustelunomainen viestiketju. Tätä viestiketjua on muiden tviittaajien mahdollista seurata ja kommentoida. (Isotalus ym. 2018: 11.)

Vuorovaikutusta lisäävänä resurssina Twitterissä on myös tykkäysominaisuus. Tykkäys on vaivaton reagoimisen muoto, joka tapahtuu yhdellä klikkauksella tviitin alanurkasta sydänsymbolia painamalla. Tykkäämällä tviitistä voi esimerkiksi osoittaa tukevansa toista käyttäjää tai hänen mielipidettään, yhtyvänsä jaettuun mielipiteeseen tai vain yksinkertaisesti ilmoittaa lukeneensa tviitin. Tykkäysominaisuuden lisäksi vuorovaikutteisuutta luo re-tviittaus eli uudelleentviittaus. Uudelleentviittauksella tarkoitetaan jonkun toisen julkaiseman tviitin lähettämistä omille seuraajille. Jaettavan tviitin yhteyteen voi kirjoittaa oman 280 merkin mittaisen viestin tai jakaa tviitin vain sellaisenaan. (Isotalus ym. 2018: 11.)

4.2.3. Aihetunniste

Aihetunnisteet merkitään symbolilla #. Mikä tahansa sana voi olla aihetunniste, ja kuka tahansa voi luoda aihetunnisteen. Aihetunnisteella pyritään yleensä kuvaamaan tviitin keskeistä ajatusta tai teemaa tai korostamaan jotain tiettyä näkökulmaa tviitin taustalla. Ne voivatkin siis liittyä melkeinpä mihin tahansa, ja lopulta aihetunnisteen luomiseen ainut vaatimus onkin #-merkin käyttö. Twitterissä aihetunniste muuttuu tviitissä väriltään siniseksi hyperlinkiksi, jota klikkaamalla pääsee selaamaan kaikkia muita kyseisellä aihetunnisteella merkittyjä tviittejä. (Koskela – Sihvonen 2018: 35; Isotalus ym. 2018: 10–11.)

Alun perin aihetunnisteet luotiin lisäämään yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutuksellisuutta tukien samalla tietyn aihepiirin ympärille syntyvää keskustelua. Ideana oli, että aihetunnisteen avulla olisi mahdollista tarkkailla helposti sivusta tietyn aiheen ympärille syntynyttä keskustelua tai osallistua siihen. (Koskela – Sihvonen 2018: 36.) Tämän lisäksi aihetunnisteita käytetään pääasiassa merkitsemään ja jäsentämään keskustelua. Aihetunnisteilla varustettua vuorovaikutusta Michele Zappavigna (2014: luku 5) kutsuu termillä *searchable talk*. Searchable talk – vapaasti suomennettuna *haettava keskustelu* – juontaa nimensä sen hakuominaisuuteen. Koska aihetunnisteet jäsentävät niillä varustetut julkaisut omaksi ryhmäkseen, voi tietyn aihepiirin keskustelua hakea palvelusta hakutoiminnolla. *Haettava keskustelu* on online-keskustelu, jossa käyttäjät sitovat aihetunnisteiden avulla julkaisunsa osaksi laajempaa keskustelua ja keskusteluyhteisöä sekä tuovat julkaisunsa helpommin löydettäviksi. Zappavignan mukaan Twitter voidaan nähdä searchable talk -vuorovaikutuksen alkulähteenä. (Zappavigna 2014: luku 5; Pönkä 2014: 98, 185.)

Sekä Harto Pönkä (2014: 98) että Michele Zappavigna (2014: luku 5) painottavat aihetunnisteiden merkitystä keskustelukanavien synnyssä. Aihetunnisteiden ympärille syntynyt keskustelu kerää samasta aiheesta kiinnostuneet käyttäjät omaksi sosiaalseksi aihetunnistryhmäkseen tai alayhteisökseen. Nämä ryhmät voivat olla pitkäaikaisia tai tilapäisiä. Ominaista niille on kuitenkin

se, että saman ryhmän alle lukeutuvat käyttäjät eivät todennäköisesti tunne toisiaan tai he eivät välttämättä ole suorassa yhteydessä toisiinsa. (Zappavigna 2014: luku 5.) Aihetunnisteen alle syntyneet avoimet ryhmät lisäävät sosiaalista kanssakäymistä ja toimivat vastavoimana suljetuille ja hallinnoitaville sosiaalisen median ryhmille (Koskela – Sihvonen 2018: 38).

Sen lisäksi, että aihetunnisteiden käyttö helpottaa palvelun käyttäjien yhteydenpitoa toisiinsa, aihetunnisteet voidaan nähdä semioottisena keinona. Tällä tarkoitetaan sitä, että aihetunnisteita käyttämällä voi lisätä viestinsä latautuneisuutta ja tuoda viestiin uusia merkityksiä. (Zappavigna 2014: luku 5). Aihetunnisteella on mahdollista viedä keskustelua aivan erilaisiin suuntiin kuin aihetunnisteen luoja oli alun perin tarkoittanut. Tämä mahdollistaa siis aihetunnisteen alaisen keskustelun manipuloinnin ja keskusteluun osallistuvien käyttäjien ohjailun. (Koskela – Sihvonen 2018: 38.)

5. AINEISTOSSA ESIINTYVÄT DISKURSSIT

Tässä luvussa käsittelen tutkimustuloksia. Tässä tutkimuksessa syntyneet päätelmät ja tulokset pätevät yksinomaan tämän tutkimuksen kohteena olevaan aineistoon ja sen piirteisiin, sillä tutkimuksen kohteena on tietyn aihetunnisteen ja yhteiskunnallisen tapahtuman ympärille syntynyt keskustelu. Tutkimustulokset ovat siis relevantteja pelkästään tässä tutkimuksessa ja tutkimuskysymysten ympärillä. Tulokset eivät siis heijastele mitään yleistä kokonaiskuvaa esimerkiksi Elokapina-liikkeestä, Suomen poliisien voimankäytöstä, kaikista Twitterissä esiintyvistä tviiteistä tai kaikesta sosiaalisen median vuorovaikutuksesta.

Aineistoa analysoidessani olen ottanut huomioon tekstilajikontekstin, eli aineistoni ilmenemispaikan Twitterin, ja historiallisyhteiskunnallisen kontekstin. Tutkimustulokset ovat omia päätelmiäni, joissa nojaan laajempaan digitaalisen vuorovaikutuksen diskurssianalyttiseen tutkimukseen, jota olen esitellyt teorialuvussani.

Olen hahmottanut tutkimusaineistostani kuusi suurinta diskurssia. Valitsin käsitellä juuri näitä diskursseja, sillä ne olivat mahdollista huomata aineistosta selkeimmin. Hahmotellessani diskursseja olen tukeutunut teoriaan, jota esittelin teorialuvussa, sekä aiempiin tutkimuksiin. Olen nimennyt diskurssit seuraavasti: politiikan aihepiiriä käsittelevä diskurssi *Poliittista puhetta*, lain ja oikeuksien ympärille sijoittuva diskurssi *Laillista vai ei?*, poliisin toiminnan kyseenalaistava diskurssi *Iso paha poliisi*, mielenosoituksen ja Elokapina-liikkeen tarkoituksena tarkasteleva diskurssi *Mielenosoituksen motiivit*, ilmastonmuutoksen aihepiiriä käsittelevä diskurssi *Ilmastotekoja nyt!* sekä tiedonannon ja informaation diskurssi *Informoinnin tarve*. Havaitsemani diskurssit olen hahmottanut omiksi merkityssysteemeikseen niissä esiintyvien piirteiden perusteella. Näitä piirteitä esittelen kunkin diskurssin omassa alaluvussa. Aineistossa esiintyy näiden diskurssien lisäksi myös tviittejä, jotka eivät ilmennä mitään näistä edellä mainituista diskursseista, eivätkä ne muodostaneet keskenään yhtä suurta merkityskokonaisuutta. Esittelen näitä tviittejä ja pohdin niiden diskursseja lyhyesti omassa alaluvussaan alaluvussa 5.7.

TAULUKKO 1. Eri diskursseihin liittyvien tviittien lukumäärät.

Diskurssi	Tviitit (kpl)
Poliittista puhetta	12
Laillista vai ei?	20
Iso paha poliisi	28
Mielenosoituksen motiivit	17
Ilmastotekoja nyt!	8
Informoinnin tarve	8
Muut	17
Yhteensä	110

Olen päätenyt näihin diskursseihin sen vuoksi, että ne ilmentävät omaa merkityskokonaisuuttaan niin vahvasti, että ne on mahdollista erotella omiksi diskursseikseen. Eri diskursseja verrattaessa toisiinsa on mahdollista havaita, että ne saavat osittain hyvin erilaisia, jopa vastakkaisiakin merkityksiä. Näissä jokaisessa diskurssissa argumentaatio tapahtuu tietystä perspektiivistä ja kuvastaa edustamaansa näkökulmaa. Tämän lisäksi diskurssit myös heijastavat yhdessä koko käsittelemääni aihetta ja sen teemoja. Näin ollen diskursseista on mahdollista löytää keskenään samankaltaisiakin piirteitä, joiden kautta ne osittain limittyvät keskenään.

Diskurssien ja niiden piirteiden analysoinnissa ja esittelyssä keskityn siihen, millä logiikalla diskurssit toimivat. Kiinnitän huomioni siihen, mitä diskursseissa kerrotaan ja miten se kerrotaan. Olen tutkimuksessani ottanut huomioon, millaisia rooleja erilaisille toimijoille ja tekijöille kussakin diskurssissa asetetaan. Olen hahmottanut myös kielellisiä ja diskursiivisia valintoja kunkin diskurssin tviiteistä. Näitä valintoja olen pohtinut muun muassa siten, miten ne vaikuttavat argumentaatioon ja siihen, miten sanottu ilmenee lukijalle. Kielellisissä valinnoissa olen ottanut huomioon myös kielen tyylin, sävyn ja kieliopilliset sekä semanttiset piirteet ja sen, minkälaisia merkityksiä nämä valinnat tuottavat.

5.1. Poliittista puhetta

Poliittista puhetta -diskurssia luonnehtii ennen kaikkea pohdinta Suomen hallituksen ja eduskuntapuolueiden osallisuudesta ja vastuusta mielenosoituksen tapahtumiin. Diskurssissa pohditaan mielenosoitusta itseään, sen kulkua ja poliisien toimintaa, poliittisesta näkökulmasta. Eduskuntapuolueet sekä yksittäiset poliitikot nousevat tässä diskurssissa voimakkaasti esiin.

Poliitikolla tarkoitetaan henkilöä, joka on jossakin poliittisessa luottamustehtävässä tai pyrkimässä sellaiseen. Näin ollen poliitikot ovat eräänlaisessa vastuuasemassa koskien valtion toimintaa ja sen kansalaisia. Suurin vastuu on hallituksella, joka koostuu Suomessa pääministerin ja muiden ministereiden muodostamasta valtioneuvostosta, joka käyttää suurinta toimeenpanovaltaa hallinnossa. Tämä diskurssi painottaakin poliitikkojen vastuuta. Asemansa vuoksi poliitikoiden nähdään olevan vastuussa ilmastoasioista, poliisien toiminnasta, turvallisuudesta ja kansalaisten oikeuksien toteutumisesta.

Diskurssissa poliitikot toimivat pääasiassa tekijöinä. Diskurssissa korostuu poliitikkojen rooli tavallaan tilanteen syyllisinä, joiden uhreiksi mielenosoittajat ovat joutuneet. Mielenosoittajia kuvaillaan tämän diskurssin puitteissa useasti ilmaisulla *nuoret*. Kutsumalla mielenosoittajia nuoriksi syntyy kuva vastakkainasettelusta, jossa 'vanhemmat', auktoriteettiasemassa olevat poliitikot jyräävät viattomien nuorien ja heidän oikeuksiensa päälle. Miksi nuoruus nähdään ikään kuin viattomuuden symbolina? Yksi selitys voi löytyä Suomen valtion nuorisolaista. Nuorisolaissa on määrätty, että kaikkien alle 29-vuotiaiden henkilöiden osallisuutta, oikeuksien toteutumista ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa tulee edistää ja suojella. Nuorisolain toteutumisesta on vastuussa juuri valtio ja sen ministeriöt. (Finlex 2016.) Tässä diskurssissa poliitikkojen toiminta näyttäytyy siis entistä vakavampana ja heidän armottomuutensa korostuu, kun vastapuolena on *nuoret*, joiden tulevaisuutta ja yhteiskunnallisia oikeuksia heidän tulisi suojella ja edistää.

Esimerkissä 1 kyseenalaistetaan Vihreä liitto -puolueen toiminta. Käyttämällä termiä *lisko* Vihreän liiton poliitikoista syntyy kuva, että heidän käytöksensä tai tekonsa ovat liskomaisen epäinhimillisiä ja matelijamaisia. Vihreitä luonnehditaan oman edun tavoittelijoiksi, jotka pyrkivät hyötymään mielenosoituksen tapahtumista. He tekevät suuria lupauksia, joita eivät kuitenkaan osaa pitää. Adverbilla *aina* ilmaistaan tavanomaista käytöstä ja toistumista. Adverbi korostaa Vihreiden tekemiä lupauksia ja niiden toteuttamisen jättämistä. Tämän lisäksi tavanomaista käytöstä korostaa myös ilmaisu *tuttuun tapaan*.

- (1) Vihreät yrittää keräillä tällä asialla poliittisia irtopisteitä, mutta olkaa varovaisia näiden liskojen kanssa. Tuttuun tapaan "selvitetään", kuten poliisiväkivalta, pakkopalautukset yms. aina ennenkin, mutta mitään ei asialle tehdä, vaikka sisäministeriö on hallussa. #elokapina

Esimerkin 1 tviitissä puhutellaan monikon 2. persoonan muotoa käyttäen *olkaa varovaisia*. Avoimeksi jää, ketä puhutellaan. Puhuttelun kohteena kontekstin mukaisesti olisi Twitterin käyttäjät. Kuitenkin puoluepolitiikasta puhuttaessa kehoitus on osoitettu ehkä tarkemmin äänestäjille, kannattajille ja Suomen kansalaisille.

Diskurssissa mielenosoittajat nähdään rauhanomaisina kansalaisina, jotka osoittavat mieltään oman aatteensa eteen. Mielenosoittajat nähdään tämän diskurssin puitteissa rauhanomaisina ja heidän nuori ikänsä nostetaan usein esiin, kuten esimerkissä 2 mielenosoittajia kuvaillaan *rauhanomaisiksi ilmastonuoriksi*. Mielenosoittajien nuoruus mainitaan tviitissä kolme kertaa, jonka lisäksi vielä kaksi kertaa aihetunnisteissa. Toistolla sanaa painotetaan ja luodaan sille intensiivisempi merkitys. Toistolla osoitetaan kyseessä olevan merkityksen runsautta tai jatkuvuutta. (VISK § 1736.) Se, että juuri sana *nuori* on toistettu, korostaa mielenosoittajien uhrin kaltaista asemaa. Mielenosoittajat ovat tosiaan tässä tviitissä uhrin roolissa – tarkemmin poliitikkojen uhreina.

- (2) Saarikko: Vähättelee ilmastonuorten huolta ja mielenosoituksia. Ovaska: Iloitsee poliisiväkivallasta nuoria, rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan. Mitä, meneekö seuraava kepulainen vetämään nuoria henkilökohtaisesti turpaan? #keskusta #poliisiväkivalta #nuoret #elokapina #nuoret

Diskurssissa kutsutaan puolueita ja poliitikkoja myös epävirallisilla nimillä, kuten esimerkissä 2 Keskusta-puolueen jäsenestä käytetty sana *kepulainen*. Tämä ilmaus saa kontekstissaan halventavan sävyn. Kaksoispisteet poliitikkojen nimien (Saarikko ja Ovaska) perässä luo vaikutelman, että kyseiset henkilöt ovat todellakin sanoneet tai tehneet jotain näihin väitteisiin sopivaa. Kysymyslauseella kyseenalaistetaan ja jätetään auki se, mitä tapahtuu seuraavaksi. Tviitissä on myös rinnastettu poliitikkojen toiminta *turpaan vetämiseen*. Tviitissä syntyy tietynlainen 'draamankaari' tai jatkumo, joka etenee lopuksi henkilökohtaiseen väkivaltaan.

Tyypillistä tälle diskurssille on myös tviitin osoittaminen jollekin yksittäiselle poliitikolle tai puolueelle. Esimerkissä 3 kohderyhmää puhutellaan käyttämällä monikon 2. persoonaa, esimerkin 1 kaltaisesti. Tässä esimerkissä 3 on puhuttelun kohteena Suomen Keskusta -puolue. Puhuttelun kohde on ilmaistu merkitsemällä puolueen Twitter-tilin tviittiin käyttämällä @-merkkiä. Tviitissä kyseenalaistetaan puolueen arvot ja mentaliteetti. Kyseenalaistus osoitetaan kuitenkin ilmaisulla

toivottavasti, eikä esimerkiksi suoraan väitelauseella ”Keskustan ajatusmaailman mukaan autot ovat tärkeämpiä kuin turvallisuus”. Tällä tavallaan jätetään keskustapuolueelle tilaa vastata ja korjata väittämät. Syntyy vaikutelma, että vastausta myös odotetaan – mihin viittaisi myös puolueen Twitter-tilin merkitseminen. Ilmaisuuksissa *yleisempi ajatusmaailma* merkitsisi, että tällaista ajatusmaailmaa löytyy joka tapauksessa puolueen sisäältä.

- (3) Toivottavasti ei ole yleisempi ajatusmaailma puolueessanne @keskusta, että autot on tärkeämpiä kuin turvallisuus. Vastenmielistä. #mielenosoitus #poliisiväkivalta #elokapina #keskusta #poliisi #väkivalta

Esimerkissä 4 sisäministeri Maria Ohisalolta kysytään suora kysymys, johon hänen vastaustansa odotetaan. Kysymykseen on merkitty sisäministeri Maria Ohisalon Twitter-tili, joka viittaa siihen, että häneltä odotetaan reagoitua. *Vaikuttaa*-verbillä toteamus näyttää enemmän pohdinnalta, johon odotetaan varmistusta sisäministeriltä, kuin suoralta, todetulta faktalta. Siispä sisäministerin mielipiteeseen nojaututaan, eikä omaa mielipidettä muodosteta täysin ennen sitä. Tässä tviitissä puhuttelun kohteena oleva poliitikko, sisäministeri Ohisalo, nauttii tietynlaista kunnioitusta, sillä hänen mielipidettään pidetään arvossa. Sisäministeri toimii Suomessa hallituksen jäsenenä, joka on vastuussa tyypillisesti kansalaisten turvallisuudesta, kuten myös poliisien toiminnasta. Poliitikoilta odotetaan vastuuta asiaan ja tässä tviitissä vastuu ilmaistaan ottamalla kantaa poliisi voimankäyttöön.

- (4) Mitä sanoo tähän @MariaOhisalo ? Poliisin voimankäyttö elokapina-mielenosoittajia kohtaan vaikuttaa ylimitoitettulta. #elokapina #ilmasto

Esimerkissä 5 kohteena on sisäministeri, mutta tässä tviitissä hän ei nauti luottamusta vaan hänen luotettavuutensa on kyseenalaistettuna. Tviitin luonne on alussa informoiva, mutta muuttuu tälle diskurssille ominaiseen tapaan kyseenalaistamaan ministerin toimintaa. Tämän lisäksi myös poliisin luotettavuuteen otetaan kantaa. Luotettavuuden kyseenalaistus syntyy tietynlaisessa temporaalisessa vastakkainasettelussa. Sisäministeri on *aika nopeasti* saanut selvityksen, mutta siltikään *vielä* ei ole medialle annettu vastauksia, vaikka ne ovat ilmeisesti jo tiedossa.

- (5) Poliisi suihkutti #elokapina kadulla istuvia mielenosoittajia lähietäisyydeltä kaasusumutteella. <https://yle.fi/uutiset/3-11577948>... jutussa tarkemmin. Aika nopeasti sisäministeri on saanut asiasta selvityksen, mutta ei vielä vastauksia medialle poliisilta eikä ministeriltä.

Myös esimerkissä 6 sisäministerin luotettavuus on kyseenalaistettuna. Luotettavuuden kyseenalaistus ilmenee verbien moduksilla luodusta vastakkainasettelusta. Tekijänä toimii yksittäinen ihminen, joka ilmaistaan yksikön 1. persoonan muodolla, eikä tekijää häivyttämällä, kuten aiemmassa (esimerkki

5). Kehityksenkaari syntyy liikkumalla verbin moduksista konditionaalista indikatiiviin ja sitä kautta nykyhetkeen: *en olisi*, mutta *nyt olen*. Vertailua tapahtuu myös sen osalta, kuka sisäministerinä on. Toisen puolueen puheenjohtajan rinnastaminen nykyisen sisäministerin rinnalle nostaa esiin kysymyksen siitä, mikä on sisäministerin osuus tapahtuneessa.

- (6) En olisi lainkaan yllättynyt rauhallisia mielenosoittajia kaasuttavista poliiseista jos Halla-aho olisi sisäministeri. Nyt olen varsin yllättynyt. #elokapina

Diskurssissa päättäjät ja poliitikot esiintyvät osin myös passiivisina toimijoina. Esimerkeissä 7 ja 8 päättäjät ja poliitikot esitetään tekijöinä, joilta odotetaan aktiivista osallistumista, mutta he eivät kuitenkaan toimi odotusten mukaisesti. Näissä molemmissa esimerkeissä ilmastonmuutos ja sen ehkäiseminen on toiminnan kohde. Toimintaa odottavat *nuoret* ja *enemmistö suomalaisista*. *Ilmastonmuutos* tai *ilmastokriisi* nähdään uhkana, jonka ehkäisemisestä *poliitikot* ja *päättäjät* ovat vastuussa. Esimerkeissä vedotaan huoleen. Huoli korostaa ahdistusta, pelkoa ja tuskaa, mutta toisaalta ilmentää myös huolehtimista huolenpidon ja hoivaamisen kantilta.

- (7) Se, että nuoret eivät paenneet poliisin väkivaltaa, kertoo heidän määrätietoisuudestaan. He ovat huolissaan, kun päättäjät eivät reagoi ilmastokriisiin asianmukaisesti. #elokapina #hallitus
- (8) Helsingin #poliisiväkivalta on kuvottavaa ja huolestuttavaa. Vielä huolestuttavampaa on #ilmastonmuutos, minkä takia #Elokapina tänään sulki tien. Vaikka enemmistö suomalaisista tietää ilmastonmuutoksen olevan katastrofaalinen uhka, poliitikot eivät toimi.

Molemmissa tviiteissä (7 ja 8) esiin nousee myös poliisin toiminta nimenomaan väkivaltana. Tässä yhteydessä juuri *väkivalta*-termin käyttö antaa vaikutelman siitä, että ilmastonmuutosta vastaan taistellaan, vaikka joutuisi sietämään jopa väkivaltaa, ja taistelemisen on sen arvoista. *Väkivalta*-termi korostaa kärsimystä ja raakuutta aivan eri tavalla kuin esimerkiksi termi *voimankäyttö*, jota esiintyy osassa tviiteistä.

Myös esimerkissä 9 päättäjien toiminta kohdistetaan ilmastoasioihin, *ilmastokriisiin*. Hallituksen rinnalle on tässä tviitissä tekijöiksi nostettu kuitenkin myös yritykset ja *kaikki kansalaiset*. Aiempien esimerkkien (esimerkit 2 ja 7) kaltaisesta tässäkin esimerkissä mielenosoittajista puhutaan *nuorina*. Katse on kohdistettu tulevaisuuteen, jonka takaamisesta hallitus on vastuussa.

- (9) Suurin pointti koko tapahtumassa on tämä: hallituksen, yritysten ja kaikkien kansalaisten on viimein otettava ilmastokriisi vakavasti. Muuten näillä nuorilla ei ole tulevaisuutta. #hallitus #elokapina

Poliitikot ovat tekijöinä myös esimerkissä 10. Poliisin sijaan tässä esimerkissä kaasuttajana on vasemmistohallitus. Mielenosoittajien kaasuttaminen näyttäytyy myös metaforisena, kun kyseessä on päättäntävaltaa käyttävät henkilöt. Mielenosoittajat edustavat kansalaisia, joita nykyinen hallitus ikään kuin turmelee ja sokeuttaa kaasulla. Metafora korostaa epäkohtia poliitikkojen, tässä tapauksessa vasemmiston, toiminnassa.

(10) Miksi vasemmistohallitus kaasuttaa mielenosoittajia? #elokapina #vasemmisto
#ilmastonmuutos #pettynyt @paavoarhinmaki @liandersson

Poliittista puhetta -diskurssia määrittelee siis politiikan ympärille rakentuva keskustelu. Diskurssi muodostuu hyvin pitkälti eri toimijoiden ja heille asetettujen roolien pohjalta. Poliitikot ja heidän toimintansa ovat tämän diskurssin keskiössä. Diskurssille on tyypillistä poliitikkojen ja eduskuntapuolueiden suora puhuttelu. Tämän lisäksi myös mielenosoittajat saavat oman roolinsa. Poliisien tekijyyttä on kuitenkin tässä diskurssissa osin häivytetty. Diskurssin tviitit ovat hyvin kantaottavia ja paikoitellen kiivaitakin.

5.2. Laillista vai ei?

Laillista vai ei? -diskurssia luonnehtii lain, laillisuuden ja oikeuksien ympärille muodostunut keskustelu. Diskurssi sisältää runsaasti pohdintaa kansalaisoikeuksista. Kansalaisoikeuksilla tarkoitetaan perustuslaissa määriteltyjä yksilönvapauksia, joita valtion ja sen hallinnon tulee edistää ja vaalia. Valtiolla tai sen hallinnolla ei ole lupaa koskea näihin vapauksiin. (Infofinland.fi.) Tämän lisäksi diskurssissa korostuu sananvapauden teema ja siinä pyritään alleviivaamaan perustuslakiin kirjattuja kokoontumis- ja mielenosoittamisenvapauksia. Laillisuuden pohdinnan alla ovat sekä poliisin että mielenosoittajien toiminta.

Poliisit esiintyvät tässä diskurssissa pääosin lakia rikkovina osapuolina, ja uhrin paikalla ovat edellisen diskurssin kaltaisesti mielenosoittajat. Poliisin laitonta toimintaa pyritään tuomaan diskurssissa esiin muun muassa omakohtaisen kokemuksen kautta. Esimerkin 11 kerronnassa käytetään yksikön 1. persoonaa, jonka käyttäminen luo tviitistä henkilökohtaisemman. *Joutua*-verbin käyttäminen ilmentää vasten tahtoa kohtaamaansa epäedullista tilannetta. Poliisien sivulliseksi uhriksi ei ole joutunut vain yksi henkilö, vaan lisäksi hänen lapsensa. Se, että lapsi esitetään tässä ikään kuin uhrin

roolissa, herättää sympatiaa kirjoittajaa kohtaan, ja poliisit näyttäytyvät entistä julmempina. Esimerkissä painottuu laillisuuden diskurssi myös siinä mielessä, että siinä on paljon oikeustieteellistä sanastoa, kuten *todistaminen*, *oikeus* ja *sananvapaus*. Mielenosoittajat riisutaan syytöksistä kuvaamalla heitä rauhanomaisiksi, epäoikeudenmukaiselle kohtelulle altistuneiksi.

- (11) Ollessani lapseni kanssa kaupungilla jouduin useiden ohikulkijoiden tavoin todistamaan poliisin käytöstä #Elokapina -mielenosoituksessa. Oikeus osoittaa mieltään kuuluu sananvapauteen. Rauhanomaisia mielenosoittajia ei tässä maassa pitäisi kohdella näin.

Diskurssi pitää sisällään sodankäynnin sanastoa ja metaforaa. Esimerkeissä 12, 13 ja 14 laillisuuden aspekti tulee esiin sotarikoksen myötä. Esimerkeissä 12 ja 13 kyseenalaistetaan, missä tilanteessa on laillista ja oikeutettua käyttää kyynelkaasua. Tämä kyseenalaistus rakennetaan esimerkissä 12 väkivallan ja väkivallattomuuden ristiriidan ympärille. Kaasuttamisen tai sumuttamisen sijaan puhutaan *ampumisesta*, joka heijastaa sodankäyntiä ja asian vakavuutta ja väkivaltaisuutta.

- (12) Kyynelkaasun käyttäminen sodassa on sotarikos, mut silti omia väkivallattomasti mielenosoittavia kansalaisia sillä saa ampua. #elokapina #poliisiväkivalta
- (13) sv: poliisiväkivalta Ihme, että kyynelkaasun käyttö on sodassa sotarikos, mutta omia päin saa sumutella niin paljon kuin haluaa. #elokapina

Näissä esimerkeissä (12 ja 13) osapuolet nähdään ikään kuin sodassa yhdessä taisteleva joukkona, joista puolet ovat kääntyneet omiaan vastaan. Sodassakaan ei saa käyttää vastajoukkoihin kyynelkaasua ja nyt sitä on käytetty omiin joukkoihin. Esimerkissä 13 käytetään ilmaisua *niin paljon kuin haluaa*, mikä luo kuvan siitä, että kyynelkaasua on käytetty omasta halustaan ja vieläpä rajattomasti. Molemmissa esimerkeissä käytetään myös toteamuslausetta, eikä esimerkiksi kysytä, onko asia todella näin.

- (14) Myös poliisiministeri @MariaOhisalo kommentit kiinnostavat. Nuoret osoittavat mieltään oman henkensä ja yhteisen tulevaisuutemme puolesta, ja Suomen vastaus on kaasuttaa näitä sumutteella jonka käyttö sodassa olisi rikollista. Siis oikeasti? #ilmastonmuutos #hallitus #elokapina

Poliittista puhetta -diskurssin tapaan myös tässä diskurssissa mielenosoittajia nimitetään usein *nuoriksi*. Syy on samankaltainen, jota käsitelinkin jo aiemmin edellisessä alaluvussa (5.1.). Nuoret nähdään paitsi viattomina, tulevaisuuden toivoina mutta myös nuorisolain suojelun alaisina. Näin on myös esimerkissä 14, jossa mielenosoittajanuoret ovat osoittamassa mieltään *oman henkensä ja yhteisen tulevaisuutemme puolesta*. Käyttämällä sanaa *yhteinen* ja monikon 1. persoonan

possessiivisuffiksia sanassa *tulevaisuus* syntyy kuva, että mielenosoittajat riskeeraavat itsensä *meidän* kaikkien ihmisten puolesta. Tässä esimerkissä tekijänä, kaasuttajana on valtio, mikä ilmentää lain ja yhteiskunnan teemaa. Esimerkissä tukeudutaan myös auktoriteettiin, tarkemmin sisäministeriin, josta on valittu käyttää termiä *poliisiministeri*. *Poliisiministerin* käytöllä halutaan alleviivata sitä faktaa, että ministeri on tosiaankin vastuussa poliisien toiminnasta ja laillisuuden toteutumisesta.

Diskurssissa rauha ja rauhanomaisuus painottuvat nimenomaan antautumisen merkkinä. Rauha ja rauhanomaisuus tulevat diskurssissa ilmi mielenosoittajien kuvailun yhteydessä. Esimerkissä 15 rauhanomaisuus ilmenee metaforisena kuvauksena mielenosoittajista, jotka istuvat *kädet ylhäällä*. Tästä syntyy mielikuva rauhasta, aseettomuudesta ja antautumisesta, mikä puolestaan luo kuvaa taistelusta luopumisesta.

- (15) Oikeus osoittaa mieltä on keskeinen kansalaisoikeus, joka poliisin tulee turvata - ei suihkuttaa pippurisumutetta kädet ylhäällä maassa istuvien mielenosoittajien kasvoille. Siksi minä ja monet muut kansanedustajat vaadimme selvitystä poliisin voimankäytöstä tänään.
#elokapina

Diskurssin puitteissa on tavanomaista, että vedotaan korkeampaan auktoriteettiin, lainvalvonnan elimeen tai lain pykäliin, kuten esimerkissä 16 esiin nostetaan ihmisoikeustuomioistuin. Ihmisoikeustuomioistuin on Euroopan neuvoston yhteydessä toimiva tuomioistuin, joka valvoo ihmisoikeuksien toteutumista niissä valtioissa, jotka ovat sopimuksen alaisia (Eduskunta.fi). Korkeampaan lainvalvonnan elimeen vetoamalla toiminnan laittomuus korostuu ja lisäksi sillä osoitetaan tietämystä ja asiantuntijuutta.

- (16) Ihmisoikeustuomioistuimen näkökulmasta rauhanomaisen mielenosoituksen hajottaminen sumuttamalla on ihmisoikeusloukkaus. #Elokapina'n tapaukseen liittyvää poliisin voimankäytön laillisuutta tulee tutkia.

Ylempään auktoriteettiin vedotaan tavallaan myös esimerkissä 17, kun pyhän käsite nostetaan esiin autoliikenteen sujuvuuden *pyhyttä* kyseenalaistettaessa. Autoliikenteen sujuvuus kohotetaan pyhänä asiana kaiken maallisen yläpuolelle palvottavan kaltaiseksi yksityiskohdaksi, jota tulee kunnioittaa, vaikka joutuisikin luopumaan perustuslain turvaamasta kokoontumisvapaudesta. Autoliikenteen ja kokoontumisvapauden rinnastettu asetelma saa myös temalleen sopivan metaforan siitä, kuinka kokoontumisvapaudesta voi niin vain luopua heittämällä sen *bussin alle*.

- (17) On tämä nyt jumaliste absurdia. Että autoliikenteen jatkuva ja keskeytymätön sujuvuus on muka niin pyhä asia, että jonkun perustuslain turvaaman kokoontumisenvapauden voi kepeästi heittää bussin alle sen vuoksi. #elokapina #laki

Laillisuuden diskurssi ilmenee esimerkissä 18 aktivismin perusoikeuden myötä. Esimerkissä 18 painotetaan mielenosoituksen olleen väkivallaton ja rauhanomaista aktivismia ympäristön puolesta. Näin ollen se ei kirjoittajan mukaan *ansaitse* pippurisumutetta ja väkivaltaa. Mikä sitten ansaitsee tällaista kohtelua ja mikä siihen vaikuttaa? Vaikuttaako kohtelun luonteeseen esimerkiksi mielenosoituksen agenda? Tai tuleeko väkivaltaiseen mielenosoitukseen vastata väkivallalla? Tässäkin esimerkissä vedotaan ihmisen perusoikeuksiin, joka tässä tapauksessa on *rauhanomainen aktivismi*. Sen vuoksi poliisin toiminta nähdään laittomana.

- (18) Väkivallaton mielenosoitus ympäristön puolesta ei ansaitse pippurisumutetta ja väkivaltaa. @elokapina, kiitos tärkeästä mielenosoituksesta: ilmastotoimet eivät riitä. @HelsinkiPoliisi toiminta täytyy selvittää perusteellisesti. Rauhanomainen aktivismi on perusoikeus. #elokapina

Diskurssissa korostuu vaatimus selvityksestä. Selvityksellä tarkoitetaan poliisin sisäistä valvontaa, jolla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja ehkäisemään ja paljastamaan virheitä ja väärinkäytöksiä (Poliisi.fi). Esimerkeissä 19–23 selvittäminen esitetään välttämättömänä ehtona, jolla poliisin toiminnan lainmukaisuus varmistetaan. Selvittämisen tarvetta ei näissä tviiteissä tarkemmin perustella, lukuun ottamatta esimerkkiä 23, jossa vedotaan asian tärkeyteen myös *poliisin oikeusturvan kannalta*.

Muista esimerkeistä hieman poiketen, esimerkissä 19 kyseenalaistuksen kohteena on poliisin toiminnan sijaan mielenosoittajien toiminnan laillisuus. Mielenosoituksen metodi, eli *katujen tukkiminen*, tuomitaan haitanteoksi. Esimerkissä alleviivataan, että poliisin käskyjä tulee totella. Koska mielenosoittajat ovat jättäneet tottelematta poliisin käskyjä, poliisin toiminta nähdään toteutuneen lakien puitteissa, eikä sitä näin ollen tarvitse selvittää. Poliisin katsotaan tehneen vain työtään eli turvanneen käskyillään lakia ja järjestystä, joita mielenosoittajat ovat taas rikkoneet.

- (19) Katujen tukkiminen ei ole rauhanomaista mielenosoittamista, vaan haitantekoa. Rauhanomainen mielenosoittaminen on edelleen sallittua. Käsittämätöntä, että tällaista tarvitsee selvittää. Poliisi turvaa käskyillään lakia ja järjestystä. Niitä tulee totella. #elokapina

Laittomuuden aspektia painotetaan tuomalla esiin myös vertauskuvaa maailmalta, millä pyritään rakentamaan kokonaisempaa kuvaa tilanteesta. Esimerkissä 20 herätetään ajatuksia tuomalla

Yhdysvaltojen poliisin tarpeeton voimankäyttö mukaan keskusteluun. Tällä pyritään painottamaan tilanteen vakavuutta ja sitä, että asia tai tilanne ei ole maailmalla uusi. Esimerkissä on käytetty mielenosoituksesta ilmaisu *kadunvaltaus*. *Kadunvaltauksella* spesifoidaan mielenosoituksen tyyli ja samalla korostetaan sitä, että kadunvaltauksia on ollut ennenkin, eikä silloinkaan reaktio ole ollut tämänlainen.

- (20) Totaa, mistähän asti kadunvaltauksiin on Suomessa reagoitu näin? Erityisen jännältä tuntuu, kun juuri on melkein puoli vuotta keskusteltu poliisin tarpeettomasta voimankäytöstä Yhdysvalloissa. Jään odottamaan lisätietoja, tämä on selvitettävä tarkasti. #elokapina

Lain ja oikeuden näkökulma tulee esiin diskurssissa ennen kaikkea poliisien työn luonteen mukana. Esimerkissä 21 rakennetaan annettu kertomus luottamuksen ympärille. Esimerkissä ei kuitenkaan suoraan ilmaista, että poliisit olisivat epäluotettavia, vaan painotetaan luottamuksen tärkeyttä yhteiskunnan rakentumisessa. Poliisin sijaan on käytetty termiä *viranomaiset*, joka tarkoittaa kaikkia valtion tai muun julkisyhteisön virassa olevia henkilöitä. Tällä ilmaisulla etäännytetään kyseinen väite poliiseista. Kuitenkin tviitin lopussa on maininta rauhanomaisista mielenosoittajista ja poliisin toiminnasta heitä kohtaan, jolloin voidaan olettaa tviitin alun koskevan myös poliiseja.

- (21) Luottamus viranomaisiin on turvallisen yhteiskunnan perusta. Se edellyttää, että viranomaiset ovat luottamuksen arvoisia. Poliisin tämän päivän toiminta rauhanomaisia mielenosoittajia kohtaan on selvitettävä perinpohjaisesti. #elokapina #poliisi #demokratia

Esimerkissä 22 pohdinnan alaisena on poliisin toiminta ja erityisesti pippurisumutteen käyttö. Tviitissä vallitsee eräänlainen rikoksen ja rangaistuksen mentaliteetti, jossa pyritään löytämään syylliset ja rankaisemaan heitä. Syyllisiä on kuitenkin tässä esimerkissä kaksi: poliisit, jotka käyttivät pippurisumutetta, ja mielenosoittajat, jotka eivät totelleet poliisin käskyä. Kirjoittaja käyttää yksikön ensimmäistä persoonaa *edellyttää*-verbin yhteydessä, jolloin syntyy mielikuva, että hän on varmistamassa ja toimeenpanemassa tilanteen selvittämistä.

- (22) Tämä ei käy. Pippurisumute on voimankäyttöväline, sitä EI saa käyttää "rangaistuksena" poliisin käskyn tottelematta jättämisestä. Edellytän, että @SuomenPoliisi selvittää tilanteen ja sanktioi syyllisiä. #elokapina

Kuten jo edellä mainitsin, esimerkissä 23 poliisin toimien laillisuuden selvittämisen tarvetta perustellaan myös poliisien näkökulmasta, eli vedoten poliisin oikeusturvaan. Esimerkissä tuomitaan poliisien toiminta ilmaisulla *ei voi hyväksyä*. Pippurisumutteen tai kaasun sijaan on kuvailtu suihkutettavaa ainetta *silmiä ja hengityselimiä ärsyttäväksi kemikaaliksi*. Tämä tarkoittaa kaasun toimintatavan myös niille, jotka eivät sitä tiedä, mutta myös konkretisoi aiheutetun vahingon.

Kanisterilla suihkuttaminen luo kuvan siitä, että sumutetta on käytetty todella runsaasti, ehkä jopa enemmän, mitä pitäisi.

- (23) Ei voi hyväksyä rauhallisesti istuvien mielenosoittajien suihkuttamista kanisterilla silmiä & hengityselimiä ärsyttävää kemikaalia. Tilanne näytti videolta rauhalliselta. Poliisin toimien laillisuus täytyy selvittää. Tämä on myös poliisin oikeusturvan kannalta tärkeää. #elokapina

Laillista vai ei? -diskurssissa lain ja oikeuksien teemojen pohjalta tapahtuva keskustelu pyrkii ohjaamaan keskustelua kysymykseen siitä, ovatko tapahtumat olleet laillisia. Laittomuuden aspekti tässä diskurssissa syntyy etenkin korostamalla poliisin toiminnan laittomuutta ja sen selvittämisen tarvetta. Diskurssin teemoja painottavat eritoten sananvalinnat mielenosoituksen ja mielenosoittajien kuvailussa ja oikeustieteellinen termistö, mutta myös korkeampaan auktoriteettiin vetoaminen ja metaforien käyttö.

5.3. Iso paha poliisi

Iso paha poliisi -diskurssia luonnehtii kriittinen keskustelu poliisin toimista Elokaperinan mielenosoituksessa. Poliisit näyttävät tässä diskurssissa epäluotettavina tekijöinä, ikään kuin syyllisinä, joiden toiminta on kyseenalaistettuna. Tässä diskurssissa nähdään, että poliisit ovat käyttäneet turhaa *väkivaltaa* sumuttamalla mielenosoittajia, samalla aiheuttaen kärsimystä sekä mielenosoittajille että poliisiin luottaneille tahoille. Tätä väkivaltaa on perusteltu turhaksi sillä, että ison kokonsa puolesta poliisit olisivat voineet käyttää myös muita keinoja, esimerkiksi kantaa mielenosoittajat pois tieltä. Poliisi nähdään diskurssissa itsenäisenä tekijänä, joka toimii omien sääntöjensä mukaan. Poliisi ei toimi siis kenenkään käskystä tai alaisena, kuten politiikan diskurssissa ajateltiin poliisien toimivan poliitikkojen pelinappuloina. Tässä diskurssissa ei nähdä, että poliisit turvaisivat tai valvoisivat lakia, vaan heidät nähdään jonkinlaisina kiusanhenkinä, jotka sumuttivat mielenosoittajia turhaan, saavuttamatta päämääräänsä.

Diskurssissa painottuu poliisien rooli pahoina, eikä esimerkiksi luottamuksen arvoisina lainvalvojina. Poliisit nähdään tavallaan taistelutantereella vastajoukoissa – jonain, mitä vastaan taistella. Heidän toimintansa nähdään motivoituneena ja puolueellisena, sillä vain tietty ihmisryhmä kohtaa heidän väkivaltaansa.

Poliisin väkivallan astetta korostetaan tässä diskurssissa esimerkiksi sillä, että he eivät antaneet mielenosoittajien huuhdella silmiään kaasusumutteesta. Esimerkissä 24 nostetaan juuri tämä seikka esiin, ja toiminnan hirvittävyttä alleviivataan sanaparilla *sen lisäksi*. Tällä painotetaan sitä, että

sumuttaminen on jo itsessään ollut kamala teko, mutta *sen lisäksi* on haluttu vielä aiheuttaa ikään kuin tahallaan kärsimystä. Esimerkissä 25 tätä asianhaaraa alleviivataan superlatiivilla *kuvottavin*, jolla painotetaan poliisin toiminnan kuvottavuuden eri asteita.

- (24) Sen lisäksi, että @HelsinkiPoliisi pippurisumutti @elokapina väkivallattomia mielenosoittajia useita kertoja myös vesipullo, jolla sumutteesta kärsivä mielenosoittaja koitti huuhdella silmiään, vietiin kädestä pois. #elokapina #ilmastokriisi #poliisiväkivalta
- (25) Ehkä kuvottavin yksityiskohta poliisin toiminnassa #elokapina-mielenosoituksessa on, että #poliisi poisti myös vesikanisterit ja -pullot, joita kaasua silmiinsä saaneille ihmisille tuotiin silmien ja ihon huuhtelemista varten.

Diskurssi pitää sisällään pohdintaa poliisin mielenosoituksen purkamiseen käyttämistä keinoista. Pohdinnan kohteena on muun muassa voimankäytön aste, tarkemmin se, mikä olisi ollut lievin mahdollinen voimankäyttö tähän tilanteeseen (esimerkit 26 ja 27). Kaasusumutteen käyttö nähdään olevan ylimitoitettua voimankäyttöä, jonka olisi voinut välttää. Esimerkissä 26 lainataan suoraan lainausmerkein Helsingin poliisia. Tällä vedotaan myös siihen, että Helsingin poliisi on itse näin sanonut, vaikka mielenosoittajat ovat olleet *rauhanomaisia* ja *paikallaan istuvia*.

- (26) Kuvassa Helsingin poliisin mukaan "lievin mahdollinen voimankäyttö" täysin rauhanomaisia, paikallaan istuvia nuoria ilmastonmuutosta vastustavia mielenosoittajia kohtaan. #poliisiväkivalta #elokapina
- (27) Lievin mahdollinen voiman käyttö on kantaa pois tieltä ei kaasusumute. Jos kaasusumute on käytäntö ennen pois kantamista on käytäntöä muutettava #elokapina @MariaOhisalo @SuomenPoliisi

Esimerkeissä 27 ja 28 pohditaan kantamisen olevan mielenosoituksen purkamiseen kaasusumutetta parempi käytäntö. Tätä perustellaan esimerkiksi 28 poliisien isolla koolla.

- (28) Poliisin pippurisumutuksesta: Videon perusteella isokokoiset poliisit olisivat voineet kantaa jokaisen mielenosoittajan niska-perseotteella maijaan. Kertokaahan viisaammat, miksi piti sumutella teinien naamalle? Turhaa ramboilua? #elokapina

Esimerkissä 28 esiin nostettu poliisien isokokoisuus yhdessä mielenosoittajia kuvaavan ilmaisun *teinit* kanssa rakentaa kuvan siitä, että poliisit todellakin olisivat voineet käyttää kokoaan hyödyksi ja kantaa pienikokoisemman nuorison poliisiautoon. Kantamiseen käytetty termi *niska-perseotteella* ilmentää poliisien kokoa myös siten, että yhden mielenosoittajan kantaminen sujuisi poliisilta niinkin kevyesti kuin *niska-perseotteella*. Tviitin lopussa esitetään toteamus kysymysmerkin kanssa, joka viittaa retoriseen tai auki jäävään, metaforiseen pohdintaan siitä, oliko poliisin toiminta todellakin

turhaa ramboilua. Ramboilulla viitataan Rambo-toimintaelokuvasarjaan, jossa isokokoinen, tappokoneeksikin kutsuttu, päähenkilö John James Rambo taistelee. Rambo-elokuville on tyypillistä ylenpalttinen, ja usein tarpeeton, räiskintä ja väkivalta.

Diskurssissa mielenosoittajat kuvaillaan rauhanomaisina ja tärkeän aatteen eteen taistelevina nuorina (esimerkki 26, 28 ja 29). Mielenosoittajien nähdään taistelevan kaikkien meidän oikeuksiemme ja tulevaisuutemme eteen. Rauhanomaisuutta ilmennetään näissä tviiteissä paikallaan maassa tai kadulla istumisella (esimerkit 26, 29, 30 ja 31). Mielenosoittajat nähdään siis passiivisina toimijoina, jotka ovat ottaneet vastaan poliisien tarpeettoman voimankäytön.

- (29) Mitä helvetin järkeä on kaasuttaa maassa istuvia rauhallisia nuoria? Joka tapauksessa ihmiset kannettiin autoon lopulta. Onko siellä konsultoitu Safetoria joukkojenhallintatoimissa? #elokapina
- (30) Videoaineiston perusteella kaasusumutteen käyttö kadulla istuneita mielenosoittajia kohtaan näyttää ylimitoitetulta voimankäytöltä. Onko tämä jokin uusi linjaus, @HelsinkiPoliisi
- (31) Jos mielenosoittaja istuu kadulla tekemättä vahinkoa ihmisille tai omaisuudelle niin en tiedä mikä saa reinikaisen ajattelemaan että kyynelkaasu on tähän tilanteeseen se paras voimakeino. #elokapina

Esimerkeissä 29 ja 30 syntyy vaikutelma siitä, että kyseinen toiminta poliisille on uutta, eikä siis aiemmin ole toimittu näiden käytänteiden mukaisesti. Esimerkeissä 29 ja 30 kyseenalaistetaan myös, mistä poliisien käytännöt tulevat. Ovatko käytännöt Helsingin poliisin itse määrittelemiä vai sisäistetäänkö käytännöt ulkopuoliselta taholta, kuten Safetorilta? Safetor on turvallisuusalan yritys, joka välittää Suomessa vartiointi- ja turvallisuuspalveluita (Safetor.fi).

Poliisin epäpätevyyttä pyritään korostamaan myös esimerkissä 31. Nimittämällä poliisia *reinikaiseksi* syntyy poliisista epäpätevä kuva, sillä *reinikaisella* viitataan todennäköisesti suomalaiseen televisiosarjaan *Reinikainen*, jossa samanniminen poliisi esiintyy. Televisiosarja on tilannekomedia, jossa poliisi Reinikainen esiintyy hieman hölmönä ja ei-niin-tosissaan otettavana hahmona. Samaisessa esimerkissä 31 vedotaan myös siihen, että mielenosoittajat eivät tehneet vahinkoa ihmisille tai omaisuudelle, joten *kyynelkaasu* ei ollut paras voimakeino. Mutta mikä sitten oikeuttaisi sumutteen käytön? Olisiko kirjoittajan mielestä sumutus ollut oikein siinä tapauksessa, jos mielenosoittajat olisivat tehneet vahinkoa esimerkiksi omaisuudelle?

Tähän tapaan myös esimerkissä 32 kyseenalaistetaan sumuttamisen tarve, sillä mielenosoitus ei ollut *mellakka*. Olisiko näin ollen kirjoittajan mielestä sumuttaminen ollut tarvittu, jos mielenosoitus olisi yltynyt mellakaksi? Esimerkissä tuodaan ilmi, että nimenomaan poliisin käytössä sumuttaminen on epätoivottua. Olisiko tilanne siis eri, jos sumuttaja olisi ollut jokin muu taho?

- (32) Tätä ei toivoisi näkevänsä Suomessa, @HelsinkiPoliisi toimesta. Tämä ei ole mikään mellakka. Mihin tätä kaasutusta tarvittiin, eikö muita keinoja todella ollut?
#kansalaisyhteiskunta #elokuu #ClimateCrisis

Iso paha poliisi -diskurssissa painottuu väkivallan rooli. Väkivalta ilmenee tässä diskurssissa poliisin toimintana ja mentaliteettina. Se, että väkivalta kohdistuu nimenomaan rauhanomaisiin ja passiivisiin mielenosoittajiin, tekee väkivallasta sietämätöntä ja epäoikeudenmukaista. Väkivallaksi katsotaan siis kaasusumutteen tarpeeton käyttö.

Poliisin toiminta nähdään osittain myös ristiriitaisena. Esimerkissä 33 nostetaan esiin ristiriita, jonka poliisin toiminta on tuonut esiin. Esitetään, että Suomen poliisi toimii oman luontonsa vastaisesti sanomalla yhtä, mutta tekemällä toista. Myös esimerkissä 34 lainausmerkkeihin laitettu *lievin mahdollinen voimankäyttö* viestii, että poliisi on näin kommentoinut, ja samalla ilmentää poliisin ristiriitaista toimintaa.

- (33) Suomen poliisi: väkivallalle poliisin toiminnassa ei ole sijaa Myös Suomen poliisi: käyttää pippurisumutetta maassa istuviin rauhanomaisiin, väkivallattomiin mielenosoittajiin
#elokuu #poliisi

- (34) "Lievin mahdollinen voimankäyttö" ei muuten todellakaan ole kaasusumute. Se on puhdasta poliisiväkivaltaa. #elokuu

Väkivaltaa tarkastellaan tässä diskurssissa nimenomaan poliisin tuottamana, mikä nousee esiin myös termin *poliisiväkivalta* kautta (esimerkit 34 ja 35). Poliisiväkivalta nostaa väkivallan merkityksen täysin uudelle tasolle, sillä poliisin oletetaan pitävän yllä rauhaa ja järjestystä luoden turvallisen ympäristön kansalaisille. Poliisiväkivallan näkökulmasta katsottuna auktoriteettiasemassa oleva virkamies käyttää hyväksi hänelle uskottua asemaansa.

- (35) Pippurisumutteen käyttö väkivallattomassa mielenosoituksessa on pelkkää poliisiväkivaltaa ja tuomittavaa. #elokuu #poliisi

Diskurssi pitää sisällään ristiriitaisesti myös poliisin etäännyttämistä tekijyydestä. Tämä on havaittavissa muutamassa tviitissä, joissa poliisien tekoon viitataan kuitenkin omakohtaisella

kokemuksella *pippurisumutteen* kivusta (esimerki 36 ja 37). Esimerkissä 36 oma kokemus jaetaan 1. ensimmäisessä persoonassa, mikä tekee kokemuksesta henkilökohtaisemman tuntuisen. Kirjoittaja on itse tässä tilanteessa kokijana ja viittaa pippurisumutteen aiheuttamaan kipuun tuntemusverbillä *polttaa*. Tviitissä painottuu diskurssille tyypilliseen tapaan mielenosoittajan (tässä tapauksessa kirjoittajan itsensä) rauhallisuus ja passiivisuus, mikä herättää epäoikeudenmukaisuuden tuntua. Yksityiskohtainen kuvaus pippurisumutteen vaikutuksesta ilmentää teon raakuutta: ihmiselämän kannalta välttämätön hengitysikin vaikeutuu sen vuoksi.

(36) Olin juuri tuolla kulmassa istumassa ihan rauhallisena kadulla. En uhannut ketään. En käyttäytynyt aggressiivisesti. Pippurisumute sattuu kunnolla ja hengitys on vaikeaa. Se polttaa vieläkin iholla vaikka olen käynyt jo suihkussa ja hangannut itseni kerta toisensa jälkeen. 1/

(37) Totean vain, että jos joku pitää pippurisumutetta kasvoilla väkivallattomana vaihtoehtona tai pienimpänä pahana, olkoot hyvä ja testatkoon itse, miltä se tuntuu. Etenkin, jos käytössä ei ole vettä sen pesemiseksi. Itselleni tulee helposti mieleen tosi monta pienempää pahaa.

Poliisin toimintaa pohditaan diskurssissa muun ohella eettisten kysymysten pohjalta. Pohdinnan kohteena on se, kuka ansaitsee tai millainen teko oikeuttaa tulla poliisien toimesta kohdelluksi Elokapinan mielenosoittajien kaltaisesti. Esimerkissä 38 pyritään herättämään lukijassa ajatuksia asettamalla itsensä tai oman lapsensa mielenosoittajien paikalle.

(38) Niille, ketkä @HelsinkiPoliisi'n toimintaa puolustaa tässä, miettikääpä haluaisitteko tulla kohdelluksi näin, jos puolustaisitte itsellenne tärkeää asiaa? Tai lapsenne puolustaisi, jos ette näe itseänne kadulla osoittamassa mieltä? #elokapina #nytonpakko

Myös esimerkeissä 39 ja 40 eettiset kysymykset ovat pinnalla. Tviiteissä pohditaan, ketä poliisi saa kaasuttaa tai kohdella näin ja kuka on oikeasti rikollinen. Diskurssissa pohditaan myös poliisin toiminnan motivoituneisuutta. Tarkemmin siitä, onko poliisin toiminta eriarvoista koskien eri ihmisiä ja järjestöjä. Nämä tviitit herättävät kysymyksen siitä, minkälainen toiminta ansaitsee minkälaisen kohtelun. Entä onko tämä motivoitunut toiminta jotenkin liitoksissa poliisien omiin arvoihin? Vai mikä on motivoituneen toiminnan takana? Esimerkeiksi on nostettu muun muassa *fossiilirikolliset* ja *oikeudessa kielletty uusnatsijärjestö*. Uusnatsijärjestön yhteydessä, esimerkissä 39, on nostettu esiin vielä se, että he *pahoinpitelevät ihmisiä kaduilla*. Mutta Elokapinan mielenosoituksessa on ollut *huolestuneita lapsia*, ja heitä poliisi on itse pahoinpidellyt kaasuttamalla. Esimerkissä 39 poliisin voimankäyttöä nimittää oikeustieteellinen termi *pahoinpitely*. Tämä oikeustieteellinen termi voimankäytöstä korostaa sitä ristiriitaa, että poliisien tehtävänä on turvata lakia, jota he kuitenkin itse tässä tapauksessa rikkovat. Esimerkissä 39 taas fossiilirikolliset esiin nostamalla luodaan

vastakkainasettelu, sillä Elokapinan mielenosoittajat ovat nimenomaan olleet ilmastonmuutoksen asialla. Poliisien motiivi on esimerkissä 41 kyseenalaistettu suoralla kysymyksellä. Kysymyksessä esitetään vaihtoehdot siitä, että poliisi on joko epäpätevä ja tietämätön välineidensä tehosta tai haluaa aiheuttaa tahallisesti kipua.

- (39) Kun oikeudessa kielletty uusnatsijärjestö marssii ja pahoinpitelee ihmisiä kaduilla, #poliisi:n kädet ovat sidotut koska sananvapaus. Ilmastonmuutoksesta huolestuneita lapsia voi sen sijaan surutta pahoinpidellä kaasuttamalla. #elokapina #voimankäyttö #oc #pippurikaasu
- (40) #Elokapina'n tiesulku pysyi koko ajan väkivallattomana, ja silti poliisi katsoi tarpeelliseksi käyttää sumutetta. Sillä ei saavutettu mitään muuta kuin kärsimystä. Käyttäisivätpä yhtä kovia keinoja fossiilirikollisiin. #ilmastokriisi #NytOnPakko
- (41) Näyttää siltä, että kaasu ei vaikuta mielenosoittajiin poliisin toivomalla tavalla. Onko poliisi noin huonosti tietoinen kaasunsa vaikutuksesta vai kaasuttivatko he vain satuttaakseen mielenosoittajia? #elokapina

Sen lisäksi, että diskurssissa poliisin tekoja pidetään motivoituneina, poliisi näyttäytyy myös epäluotettavana. Esimerkissä 42 poliisin epäluotettavuus nousee kyseenalaiseksi, sillä poliisi on *väkivallan* lisäksi *tiedottanut perättömiä*. Näin ollen kysymykseksi nousee jälleen, mikä poliisien todellinen motiivi on ollut. Onko poliisi perustellut voimankäyttöään perättömillä väitteillä merkittävästä liikennehaitasta? Tviitissä esitetään kaksi kysymystä, joihin kirjoittaja antaakin itse vastauksensa kolmannessa virkkeessä.

- (42) Missä oli poliisin väittämä merkittävä liikennehaitta? Ja miten poliisi muka käytti lievintä mahdollista voimaa? Poliisi näyttää käyttäneen ensin väkivaltaa ja sitten tiedottavan perättömiä. #elokapina #poliisi

Iso paha poliisi -diskurssi määrittyy pitkälti poliisien tekijyyden ja heidän toimintansa kriittisenä tarkasteluna. Diskurssi asettaa poliisit kyseenalaiseen rooliin ja esittää heidät epäluotettavina, puolueellisina ja väkivaltaisina ja diskurssi rakentuu nimenomaan näiden asetettujen roolien ympärille. Mielikuvaa poliiseista väritetään diskurssissa erilaisilla metaforisilla nimityksillä, ja heidän toimintaansa arvioidaan eettisten kysymysten pohjalta.

5.4. Mielenosoituksen motiivit

Mielenosoituksen motiivit -diskurssia luonnehtii keskustelu siitä, mitkä ovat olleet Elokapina-liikkeen ja mielenosoituksen tarkoitus ja motiivit. Mielenosoitusta arvioidaan sen perusteella, mikä sen tarkoitus on ollut ja oliko se tarkoitusperiensä mukaan onnistunut. Diskurssissa painottuu ajatus siitä, että liikkeen perusideana ei olisi suinkaan ilmastoasioiden tukeminen tai edistäminen vaan huomion hakeminen, yleisen sekasorron luominen ja poliisin nöyryyttäminen. Poliisi jää diskurssin tviiteissä melko sivulliseksi tekijäksi, joka on tilanteessa kuitenkin toiminut oikein tekemällä vain omaa työtään. Vastoin aiempia diskursseja, poliisin toimintaa ei pidetä arveluttavana tai kyseenalaisena tässä diskurssissa.

Tässä diskurssissa pohditaan Elokapina-liikkeen, mielenosoittajien ja heidän toimintansa periaatteita. Mielenosoittajat nähdään tässä diskurssissa yhteiskunnan pohjasakkana, joiden tarkoitus on horjuttaa yhteiskunnan toimivuutta ja heikentää poliisien luotettavuutta kansalaisten silmissä. Tviiteistä syntyy mielikuva siitä, että mielenosoittajat ovat ansainneet heihin kohdistuneen poliisien voimankäytön eli sumutuksen, sillä he ovat tarkoituksella kieltäytyneet liikkumasta pois ajoväylältä. Tämä nähdään myös osaksi mielenosoittajien suunnitelmaa, jossa he tarkoituksella pyrkivät tai 'kerjäsivät' tulla poliisien toimesta sumutetuiksi. Sumutuksen kohteeksi joutuminen nähdään mielenosoittajien päämääränä.

Elokapina-liikkeen tavoitteiden ja keskeisten periaatteiden pohdinta on havaittavissa esimerkissä 43. Esimerkissä 43 esitetään, että liikkeen edustajat eli tässä tapauksessa mielenosoittajat ovat tarkoituksenmukaisesti pyrkineet yhteenottoon poliisien kanssa. Tviitissä on lainausmerkeissä katkelma puheenvuorosta videolla, joka on tviittiin jaettu linkkinä. Lainausmerkkeihin kontekstistaan irrallisena nostetulla lainauksella pyritään tukemaan kerrottua.

- (43) #Elokapina onnistui yhdessä tavoitteessaan, kun poliisi käytti sumutetta aktivisteja vastaan. Yksi sen toiminnan perusideoista on kalastella poliisin ylireagointia sympatian keräämiseksi. "On meidän etu jos reaktiot meidän aktioita kohtaan on kohtuuttomia" <https://youtu.be/TFeH04Ir77M?t=3964>

Myös esimerkeissä 44 ja 45 Elokapina-liikkeen arvoihin ja periaatteisiin otetaan kantaa. Näissäkin tviitissä on esimerkin 43 kaltaisesti nostettu lainausmerkkeihin lainaus, jossa on oletettavasti siteerattu Elokapina-liikkeen edustajaa. Esimerkkien 44 ja 45 yhteyteen on jaettu lyhyt video, mutta videota tai sen alkuperää ei ole tviiteissä sen tarkemmin avattu. Esimerkissä 44 lainauksen alkuperäksi on esitelty Elokapinan *esitelmä*, mutta esimerkissä 45 lainauksien alkuperää ei ole

mainittu mitenkään. Näissä esimerkeissä kyseenalaistetaan se, onko Elokapinan tarkoituksena muuttaa koko yhteiskuntamallia vallankumouksen tapaan, eikä vain siis vaikuttaa ilmastoajatteluun ja -tekoihin. Ikään kuin liikkeen perimmäinen aikomus olisi ohjata koko valtiota tiettyyn suuntaan. Keskeiseksi esimerkissä 44 syntyy käsitys siitä, että ilmastokriisi on vain peitetarina sotatilan kaltaiseen toimintaan ja tarkoituksena on vain palata sota-aikaiseen yhteiskuntamalliin.

- (44) Liike vaatii sotatilan kaltaista toimintaa "ilmastokriisin" varjolla. Esitelmässä haikaillaan vanhoja hyviä sota-aikoja, kun erityinen ministeriö "huolehti hintasäännöstelystä, resurssien ottamisesta julkiseen käyttöön ja kansalaisten työvelvollisuudesta". Aktiivimalli 3?
- (45) "Kun hallitus epäonnistuu kansalaisten elämien ja elantojen turvaamisessa, kansalaisilla on oikeus tehdä vallankumous." "Nyt on sellanen tilanne, että valtiovalta tavallaan purkautuu." #elokapina

Diskurssi pitää sisällään pohdintaa siitä, oliko mielenosoitus onnistunut. Tästä ollaan kahta eri mieltä: esimerkin 46 kaltaisesta mielenosoituksesta ei ollut onnistunut huonosti valitun sijaintinsa vuoksi, ja esimerkin 47 kaltaisesta mielenosoituksesta nimenomaan onnistui, sillä mielenosoittajat ja liike saivat julkisuutta ja *elämään jännitystä*. Esimerkki 47 on osoitettu Elokapina-liikkeen edustajille tai mielenosoittajille, sillä se on kirjoitettu puhuttelevassa, monikon 2. persoonassa *te*. Poliisin syyttäminen nähdään *lapsellisena*, mikä herättää kysymyksen siitä, mitä onkaan oikein tehdä aatteen eteen.

- (46) Tämäpäiväinen #elokapina -ympäristöjärjestön mielenosoitus katkaisi ja häytti (lähinnä) bussiliikennettä. Järjestettiin kaupan päälle paikassa, jossa henkilöautoilu on vähentynyt viime vuosina huomattavasti (=kaksinumeroisen %-määrän). Että semmosta...
- (47) Halusitte saada julkisuutta aatteelle ja elämään jännitystä. Kaikki toiveet toteutui paremmin kuin edes uskalsitte toivoa. Ymmärrän halun päästä parrasvaloihin, mutta poliisi syyttäminen on lapsellista, vaikka tukeekin narratiivia. #elokapina #WINWIN #laki_ja_oikeus #poliisi

Tässä diskurssissa tviitit sisältävät muiden diskurssien tviiteistä poiketen hyvin ala-arvoista ja paikoitellen loukkaavan sävyistäkin kieltä. Mielenosoittajista puhutaan halventavaan ja ala-arvoiseen sävyyn. Mielenosoittajia kutsutaan *huumepäisiksi nuoriksi* (esimerkki 49), *kommareiksi* ja *narkkareiksi* (esimerkki 50). Esimerkissä 48 mielenosoitusta kutsutaan *hippileiriksi* ja heidän toimintansa rinnastetaan *natsien* ja *rikollisten* toimintaan.

- (48) Jos olette todella sitä mieltä, että poliisia ei tarvitse totella, olkaa suoraselkäisiä myös silloin kun poliisi hätistelee natsseja ja rikollisia. Poliittisesti motivoitunut ulina hippileirin purkamisesta on parhaimmillaankin vain sääliä. #elokapina
- (49) Kesken lauantain joukko huumehäisiä nuoria on tukkinut kadun vastustamalla ilmaston lämpenemistä. Poliisi käytti kevyet voimakeinot järjestyksen palauttamiseksi. Kenen puolella sinä, raitis, fiksu ja työtätekevä kansalainen olet, ja miksi nimenomaan poliisin? #elokapina
- (50) Kommarit ja narkkarit tukkivat tien. Poliisi toimi oikein. P.S. Kommunisti on vihoviimeisin taho, jota kuuntelisin sananvapausasioissa. #elokapina #vasemmisto

Esimerkissä 49 asetetaan vastakkain mielenosoittajat *huumehäisinä nuorina* ja puhuttelun kohteena olevat *raittiit, fikset ja työtätekevät kansalaiset*. Esimerkissä luodaan tilanne, jossa täytyy valita, kumman puolella seisoo: joko mielenosoittajien tai poliisien. Kirjoittajan mukaan nimenomaan kaikki *fikset* ihmiset ovat poliisin puolella. Myös esimerkiksi 50 asetetaan mielenosoittajat ja poliisit jonkinlaisiksi vastapuoliksi. Tässä tapauksessa kyse on siitä, ketä kuunnella *sananvapausasioissa*. Tviitin mukaan *kommunisti* eli Elokapinan mielenosoittaja ei ole pätevä puhumaan sananvapautta koskevista asioista – ainakaan siinä määrin, että häntä tulisi kuunnella.

Diskurssi pitää sisällään myös pohdintaa mielenosoituksen vaikutuksista. Toisin kuin aiemmissa tämän diskurssin esimerkeissä, esimerkiksi 51 mielenosoituksen vaikutuksia lähestytään pelon kautta. Tässä esimerkiksi ilmastoliike nähdään selkeästi hyvänä asiana ja sen vuoksi pelätään mielenosoituksen seurauksia ilmastoliikkeen kannalta. Kirjoittaja pelkää, että mielenosoitus vahingoittaa ilmastoliikkeen kuvaa niiden silmissä, jotka eivät ole ilmastoliikkeestä muutenkaan kiinnostuneita. Koetaan, että ilmastoliikkeen ja muiden ihmisten välillä vallitsee jo tietynlainen vastakkainasettelu, jota tämä yhteenotto poliisien kanssa lisäisi.

- (51) Mitä #elokapina-miekkarilla saavutettiin? Olen lukenut kymmeniä viestejä joissa tyyppejä nimitellään ilmastopelleiksi ja koko liikettä hysteriaksi. Pelkään, että poliisille niskurointi ja tahallinen lain rikkominen vain lisää vastakkainasettelua eikä edistä ilmastoliikettä yhtään

Esimerkeissä 52 ja 53 asiaa lähestytään äidillisestä näkökulmasta. Tviitin kirjoittaja on ikään kuin äiti, joka jakaa neuvojaan. Esimerkissä 53 vielä mainitaan, että opit on opittu omalta äidiltä. Äidillisyyks nousee esiin kutsuttaessa mielenosoittajia *mussukoiksi*, mikä luo mielikuvan lapsista. Kohtelemalla mielenosoittajia kuin lapsia syntyy vaikutelma, että mielenosoittajat tarvitsivat neuvoja samalla tavalla kuin lapsi tarvitsee äidiltään. Asettamalla mielenosoittajat lapsen kenkiin ja

itsensä äidiksi tviitin kirjoittaja nostaa itsensä tietynlaiseen auktoriteettiasemaan, mikä oikeuttaa hänen roolinsa neuvojen jakajana.

- (52) Pieni vinkki kaikille mussukoille: jos olet tien tukkona ja poliisi käskee sinua siirtymään, niin siirry. Voit osoittaa mieltäsi muutenkin kuin tukkimalla liikenteen ydinkeskustassa. #elokapina
- (53) Ylipäätään kaikille mussukoille pieni vinkki elämään, jonka äitini opetti minulle jo pienenä: tottele ja kunnioita aina poliisia, pelastuslaitosta ja ensihoitoa. #elokapina

Diskurssissa todetaan, että mielenosoituksen yhtenä tarkoituksena ja onnistumisen mittarina on ollut se, että mielenosoituksesta uutisoitiin laajasti ja että mielenosoitus on herättänyt niin suuren *somekohun*. Esimerkissä 54 todetaan, että mielenosoittajien kapinointi poliisia kohtaan on todennäköisesti ollut tarkoituksenmukaista – tai ainakin sen vuoksi liike ja mielenilmaus sai niin paljon näkyvyyttä. Ja tarkoituksensa mukaisesti mielenosoittajat saivat ministerit ja päättäjät ottamaan asiaan kantaa. Esimerkissä 55 uutisiin pääseminen nostetaan esiin hieman erilaisen, omakohtaisen kokemuksen kuvauksen kautta. Mielenosoituksen tilanteesta on luotu jonkinlainen parodia eläimen näkökulmasta. Huumorin kautta tilanteesta ilveilläään ja luodaan naurettava.

- (54) Jos #elokapina'n mielenosoittajat olisivat pysyneet paikoissa, joissa #poliisi'n ei olisi tarvinnut puuttua asiaan, kuinkahan moni olisi huomannut mielenilmauksen? Olisiko noussut #somekohu ja median #uutiskynnys ylittynyt? Olisivatko #ministeri't ja päättäjät ottaneet kantaa?
- (55) Olen istunut jo 2h tukkien aitaukseni eteläosan varvikon läpi kulkevan polun, koska nyt on #elokapina Luulin jo että nyt sumutetaan ja pääsen otsikoihin, mutta paskat. Alkoi vain sataa. #takki

Mielenosoituksen motiivit -diskurssi rakentuu sellaisen pohdinnan ympärille, jossa Elokapinan mielenosoituksen tarkoitusperä on käsittelyn kohteena. Myös Elokapina-liikkeen ja mielenosoittajien motiiveja epäillään ja heidät näytetään epäluotettavina. Näitä piirteitä diskurssissa tuodaan esiin nimeämisellä, suoralla puhuttelulla ja ala-arvoisella kielellä. Tviiteissä vedotaan myös äidillisen auktoriteetin asemaan.

5.5. Ilmastotekoja nyt!

Ilmastonmuutoksen diskurssia *Ilmastotekoja nyt!* luonnehtii keskustelu mielenosoituksen tapahtumista ilmastoliikkeen ja ilmastokriisin näkökulmasta. Diskurssissa painottuu huoli

ilmastonmuutoksesta ja maapalloa uhkaavasta ekokatastrofista. Lähestyvän kriisin ja sen aiheuttaman hädän tunnelma välittyy voimakkaasti tässä diskurssissa. Määrittävänä piirteenä voidaan pitää myös sitä, että poliisit nähdään uhkana ja häiriötekijöinä, jotka yrittävät estää mielenosoittajien ilmastotyön. Myös poliisin käyttämä voima ja *väkivalta* on huomioitu tässä diskurssissa. Keskustelu on hyvin puolueellista, sillä poliisin toimintaa paheksutaan ja mielenosoittajien puolelle asettaudutaan. Mielenosoittajia kuvaillaan huolestuneiksi, elinkelpoisen maapallon, ilmaston ja ympäristön eteen taisteleviksi henkilöiksi. Tätä kautta myös itse mielenosoitus nähdään keinona ehkäistä ilmastonmuutosta ja saada muut ihmiset tekemään ehkäiseviä tekoja. Mielenosoitus näyttäytyy päättäjiä herättelevänä keinona.

Diskurssin edellä esittelemäni perusluonne tiivistyy esimerkissä 56. Esimerkissä 56 toteutuvat edellä mainitut seikat niin mielenosoittajiin kuin mielenosoitukseen liittyen. Ilmastoasioihin tässä tviitissä tartutaan luomalla mielikuva siitä, mitä *nuoret* mielenosoittajat ovat tilanteessa ajatelleet tai mihin he ovat toimillaan pyrkineet. Tviitillä pyritään herättämään sympatiaa epäoikeudenmukaisuuden kautta, kun lukijaa kehotetaan *ajattelemaan* tilannetta.

- (56) Ajattele nuoria, joiden mielestä maailman ilmasto- ja monimuotoisuuskriisien eteen ei tehdä tarpeeksi. He haluavat kiinnittää huomiota asiaan ja osoittavat mieltään. Valtaavat kadun, eivät poistu poliisin kehotuksesta. Katso sitten tämä kuva. Epäsuhta käy silmille. #elokapina

Mielenosoittajien roolia hyväntekijöinä korostetaan esimerkissä 57. Mielenosoittajat nähdään jopa *ihmiskunnan ja planeettamme tulevaisuuden esitaistelijoina*, jotka ovat joutuneet poliisin vuoksi väistymään. Mielenosoitusta pidetään varoittavana tekijänä, joka konkretisoi ilmastohätätilan.

- (57) Ilmastohätätila ei katoa, vaikka poliisi väkivallalla siirtäisi siitä varoittavan mielenosoituksen pois kadulta. Pelissä on ei enempää eikä vähempää kuin ihmiskunnan ja planeettamme tulevaisuus. Mielenosoittajat ovat tulevaisuutemme esitaistelijoita. #elokapina #poliisi

Myös esimerkissä 58 mielenosoituksen perusajatus on nostettu keskiöön. Kirjoittaja painottaa sanomaansa englanninkielisellä lausahduksella *This is why we can't have nice things*. TV-sarjoissa, elokuvissa ja meemeissäkin esiintynyt lausahdus alleviivaa sitä, että mielenosoittajat poistettiin kadulta tunnetusti ilmastoa vahingoittavan, fossiilisen liikenteen tieltä.

- (58) Jotenkin poliisin ylimitoitettun voimankäytön typeryyttä ja nurinkurisuutta vain alleviivaa se fakta, että planeetan elinkelpoisuutta puolustava #elokapina pakotettiin siirtymään pois... fossiilisen liikenteen tieltä. This is why we can't have nice things.

Diskurssi pitää sisällään pohdintaa siitä, onko tietyillä aatteilla tai mielipiteillä kytköksiä toisiinsa. Esimerkissä 59 kyseenalaistetaan se, ovatko ne ihmiset, jotka poliisin toimintaa puolustavat, kiinnostuneet ollenkaan ilmastonmuutoksen uhkaavuudesta. Samoin myös esimerkissä 60 nostetaan esiin kysymys siitä, ymmärtävätkö ihmiset, minkä asian eteen mielenosoitus oli ja mikä Elokapinan mielenosoittajien tavoitteet ja pyrkimys todellakin on.

- (59) Oletko nähnyt Helsingin poliisin toimia puolustavaa twiittaajaa, joka pitää ilmastonmuutosta vakavana uhkana? #elokapina
- (60) Tässä #elokapina'n jutussa tuntuu joillakin olevan käsitys, että aktivistit ihan kiusallaan menivät tukkimaan liikennettä, ja siksi poliisin pippurisumutteen käyttö olisi jotenkin perusteltua. Kyse oli kuitenkin mielenosoituksesta ilmastonmuutosta vastaan, ei kiusanteosta.

Diskurssissa pyritään edistämään ilmastoliikettä kannustamalla ihmisiä tukemaan Elokapinaa. Esimerkissä 61 huomautetaan, että Elokapinaa tukemalla pystyisi antamaan myös vastaiskun poliisille ja heidän toiminnalleen. Esimerkissä 62 kirjoittaja kannustaa tukemiseen taas osoittamalla oman tukensa Elokapinalle. Kirjoittaja korostaa myös, millä asialla mielenosoittajat ovat olleet liikkeellä, mikä Elokapinan ydinsanoma on ja mihin se pyrkii teoillaan. Tviitissä painotetaan sitä, että *toimiva yhteiskunta, ihmisoikeudet ja elinkelpoinen maapallo* vaativat isoja muutoksia, ja juuri niiden asioiden edistymistä Elokapinan liike ajaa.

- (61) Erinomainen tapa vastata poliisin liialliseen voimankäyttöön on pistää @elokapina seurantaan ja antaa kaikki tuki nuorten ilmastoliikkeelle! #ilmastokriisi #nytonpakko #elokapina
- (62) Kaikki tuki! @elokapina sanoo ääneen sen, mitä moni ei halua kuulla. Ilman isoja muutoksia ei ole toimivia yhteiskuntia, ihmisoikeuksia tai elinkelpoista maapalloa. #ilmastokriisi #aktivismi #mielenosoitus #elokapina

Esimerkissä 63 asia on ilmaistu kahdella ytimekkäällä lauseella ja se puettu ikään kuin sloganin tyyliin. Sloganinomainen tyyli ilmaisee halutun sanoman iskevästi painottaen olennaista. Tviitissä *NYT* on kirjoitettu kapiteelilla, mikä tuo painoa kyseiselle sanalle ja näin korostaa asian kiireellisyyttä. Jälkimmäiseen lauseeseen *Ei pippurisumutetta!* on valittu käyttää huutomerkkiä, mikä painottaa sanotun vakavuutta ja käskynomaista luonnetta.

(63) Ilmastotekoja NYT. Ei pippurisumutetta! #ilmastokriisi #nytonpakko #elokapina

Ilmastotekoja nyt! -diskurssi muodostuu ilmastokriisin synnyttämän huolen ja hädän ympärille. Diskurssissa ekokriisistä syntyvän uhkan tunnelma on vahvasti läsnä. Mielenosoittajat nähdään sankareina, jotka taistelevat elinkeinoisen maapallon eteen, ja poliisit häiriötekijöinä, jotka asettuvat tämän taistelun tielle.

5.6. Informoinnin tarve

Informoinnin tarve -diskurssiksi olen määritellyt diskurssin, jossa tviittien luonne on informoinnin kaltainen tai ne sisältävät asioiden selventämistä tai tapahtumien kulusta kertomista. Tviiteissä sävy on pääosin neutraali ja eri toimijoita tarkastellaan hyvin pitkälti myös neutraaliin sävyyn. Tässä diskurssissa painottuu tarkoitus selventää asioiden kulkua, mutta myös tavallaan ohjata lukijoiden käsitystä tapahtumista. Tviitit on siis kirjoitettu informatiivisen luonteensa lisäksi siten, että lukijat saavat tietynlaisen kuvan tapahtumien kulusta.

Diskurssille tyypillistä on vetoaminen kuva- tai videomateriaaliin. Kuva- ja videomateriaalilla on tässä diskurssissa todistusaineiston kaltainen rooli. Materiaali toimii eräänlaisena ”mustaa valkoisella”-todisteena tapahtumien kulusta ja samalla argumentteja tukevana elementtinä. Esimerkissä 64 videoon viitataan suoraan, mutta epäselväksi jää, keneltä lainausmerkeissä oleva lainaus on. Esimerkeissä 65 ja 66 on osoitettu sekunnilleen tarkat ajat videolta, joka on linkattu tviitteihin. Tämän lisäksi esimerkissä 65 on mainittu myös, että video on selostettu ja kuvattu *eri kuvakulmasta*. Avoimeksi jää, mihin verrattaessa kuvakulma on eri. Syntyy kuitenkin oletus siitä, että yhdessä erilaisen kuvakulman ja selostuksen kanssa video tuo jotakin uutta ja erilaista näkökulmaa tai informaatiota asiaan.

(64) "Videolla mielenosoittajat jatkavat istumista kadulla, kun poliisit käyvät toistuvasti sumuttamassa kaasua heidän päälleen. Mielenosoittajat eivät videon perusteella näytä uhanneen poliiseja mitenkään." #elokapina

(65) 3:37:00 alkaa @Voima_lehti striimissä kaasutus. Kaasutetuiksi tulee mm. kaulastaan toisiinsa kahlehditit täysin väkivallattomat mielenosoittajat. Kaasuttaneet #poliisi't saavat myös osansa siitä. Eri kuvakulma, selostuksella. @elokapina #elokapina https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=346783083229629&id=108895368297

- (66) CW: #poliisiväkivalta yhtäjaksoinen video #elokapina mielenosoituksesta, jossa näkyy @HelsinkiPoliisi pippurisumutteen käyttö sekä käyttöä edeltävät ja seuraavat tapahtumat kaasutusta ainakin kohdissa 3:20:00, 3:21:00, 3:22:15, 3:24:30

Täsmällisiä kellonaikoja on käytetty tässä diskurssissa myös tviitissä, jossa ei ole viitattu videoon. Esimerkissä 67 tapahtumien kulkuun on viitattu minuutin tarkkoilla kellonajoilla. Tarkkoihin kellonaikoihin viittaamisella haetaan yhdessä suorien lainauksien kanssa lisää vakuuttavuutta. Tässä esimerkissä, poiketen aiemmista, on hieman asenteellinen sävy eri toimijoita kohtaan. Asenteellinen sävy ilmenee *vasta*-adverbin käytöllä ja sillä, että *sumutus* on laitettu lainausmerkkeihin ilmaisemaan kirjoittajan asennetta sumutuksen luonteeseen.

- (67) No niin eli Elokapina-ryhmään kuuluva henkilö kuulutti muille noin klo 13.18: ”saadaan olla tässä vielä hetki. Sitten poliisi antaa poistumiskäskyn. Tämä on liikennehaitta ja meidän tulee etsiä uusi paikka.” 14:25 poliisi antaa lähtökäskyn. Vasta 16:30 tapahtuu ”sumutus”.

Hieman asenteellinen sävy on myös esimerkissä 68, joskin tviitin tarkoituksena on tämän diskurssin puitteissa informoida tviitin lukeneita. Asenteellisuus tulee esiin muun muassa verbistä *joutui*, jolla pyritään painottamaan sitä, että poliisi toimi tässä tilanteessa vasten tahtoaan. Poliisin kerrotaan antaneen *lukuisia käskyjä*, joita ei toteltu, ja käytännössä tämän vuoksi sumutus oikeutetaan. Tyyliään tviitti on pääosin kuitenkin neutraalin informoiva.

- (68) Tiellä olevat mielenosoittajat eivät totelleet poliisin lukuisia käskyjä poistua tukkimasta tietä ja estämästä liikenteen kulkua. Poliisi joutui tämän takia hajottamaan väkijoukon voimakeinoin käyttämällä kaasusumutetta. #poliisi #Helsinki

Informoinnin tarve -diskurssissa tviittien luonne on informoinnin kaltainen tai niiden tarkoituksena on kertoa tapahtumien kulusta. Diskurssissa kieli on neutraalia ja tviittien sävykin on pääosin neutraali, lukuun ottamatta kahta esimerkkiä. Diskurssissa painottuu vahvasti kuva- ja videomateriaalin käyttö ikään kuin todistusaineistona ja argumentoidun pohjustaminen täsmällisillä kellonajoilla.

5.7. Muut

Olen aineistoa analysoidessani erotellut omaksi ryhmäkseen ne yksittäiset tviitit, joiden ympärille ei syntynyt edellä esiteltyjen diskurssien kaltaista yhtä suurta, selkeää diskurssia tai kyseisen diskurssin tviittejä ei ole ollut tarpeeksi yltääkseen kuuden suurimman tarkasteltavan diskurssin joukkoon.

Tällaisia tviittejä aineistossa esiintyy 17 kappaletta, ja käsittelen niitä ja niissä esiintyviä kielellisiä ja diskursiivisia valintoja lyhyesti seuraavaksi.

Tähän ryhmään sisältyvät muun muassa sellaiset tviitit, joissa esiintyy keskustelua mielenosoituksen tapahtumista sosiaalisen median näkökulmasta. Kirjoittajat ottavat muun muassa kantaa tapahtumiin vetoamalla sosiaalisen median ominaispiirteisiin tai sosiaalisessa mediassa näkyviin seikkoihin. Esimerkissä 69 kirjoittaja näyttää oman kantansa toteamalla, että *blokkaa* sellaiset käyttäjät, jotka ovat hänen kanssaan eri mieltä. Blokkausta, eli käyttäjän estämistä, voidaan pitää sosiaalisen median aikakautena jonkinlaisena oman asenteen näyttämisenä ja jopa radikaalinakin tekona. Estäessä toisen henkilön käyttäjä ikään kuin ilmentää, että tämän henkilön julkaisut loukkaavat häntä tai ne eivät kiinnosta häntä ja näin ollen kokee tarpeelliseksi hiljentää tämän. Esimerkissä 70 on kyse myös sosiaalisessa mediassa jaettavista mielipiteistä ja niihin reagoimisesta. Tviitissä kyseenalaistetaan sosiaalisessa mediassa poliisia kiittävät henkilöt ja heitä verrataan poliiseihin. Myös ilmastonmuutoksen aspekti nousee tviitissä 70 esiin, kun ilmastolle haitallinen yksityisautoilu esitetään syyksi, minkä vuoksi mielenosoittajat saivat väistyä. Tätä seikkaa on korostettu sillä, että kyseessä ei ole mikä tahansa yksityisauto vaan *katumaasturi*, joka kuluttaa polttoainetta ja näin tuhoaa ja saastuttaa ympäristöä enemmän kuin esimerkiksi pieni henkilöauto.

- (69) Blokkaan muuten jokaisen, jonka mielestä on oikeutettua suihkuttaa OC-sumutetta lähietäisyydeltä maassa istuvan naamalle. #elokapina #XR
- (70) En ole varma kumpi on vastenmielisempää ja huolestuttavampaa: @HelsinkiPoliisi täysin kohtuuton voimankäyttö tänään #elokapina -mielenosoituksessa, vai poliisia tästä somessa kiittävät ”höhö, saivat hipit mitä tilasivat, pitää katumaasturilla päästä esteettä”-tyypit

Myös esimerkissä 71 otetaan kantaa sosiaalisessa mediassa käytyyn keskusteluun eettisen pohdinnan kautta. Kirjoittaja on lainannut tviitissään Matti Wuoren kuvausta suomalaisten moraalista kyseenalaistaakseen Twitterissä asiaa kommentoineiden moraalin.

- (71) Moni kommentti #elokapina-mielenosoittajien pippurisumuttamisesta lähietäisyydeltä on tuonut mieleen edesmenneen Matti Wuoren kuvauksen suomalaisia vaivaavasta #liikennevalomoraali:sta. ”Jalankulkijan yli saa periaatteessa ajaa, jos hän sattuu kävelemään päin punaisia.” #poliisi

Sosiaalisen median rooli mediakohun luomisessa otetaan huomioon esimerkeissä 72 ja 73. Esimerkissä 73 koetaan, että tapahtuneisiin tulee ottaa kantaa vain jo siksi, että se on sosiaalisessa mediassa puheenaiheena. Toisaalta kirjoittaja alleviivaa sitä, että yksittäisen ihmisen sosiaalisessa

mediassa julkaistulla mielipiteellä ei ole suurta merkitystä, mutta sosiaalisessa mediassa jokaisella on kuitenkin oikeus sanoa mielipiteensä. Esimerkki 73 kysyy lyhyen ja ytimekkään kysymyksen, jolla tavallaan tiedustellaan sitä, oliko Elokapinan mielenosoituksessa tapahtuneet asiat tarpeeksi yhteiskunnallisesti isoja ja vaikuttavia, jotta niistä tulisi meemi.

- (72) Tämän päivän someaihe on #elokapina. Vaikka minun mielipiteelläni ei olekaan mitään väliä, niin kerron sen silti. Mielestäni molemmat osapuolet voisivat katsoa tänään peiliin. (1/3)
- (73) Tuleekohan tosta #Elokapina suihkutuksesta myös meemi?

Tähän ryhmään asettuu myös sellaisia tviittejä, joissa sekä poliisin että mielenosoittajien toiminta on kyseenalaistettu, mutta ei kuitenkaan siinä määrin tai samalla tavoin, että ne sisältyisivät esimerkiksi diskursseihin *Iso paha poliisi* tai *Mielenosoituksen motiivit*. Näissä tviiteissä (esimerkit 74 ja 75) on eettistä pohdintaa siitä, onko kaasusumutteen käyttö ollut oikea reagoititapa ja kuka tällaisen kohtelun ansaitsee. Esimerkki 74 jättää monta kysymystä auki argumentoinnillaan ja näin ollen sen asettaminen johonkin käsittelemistäni diskursseista on hankalaa. Vaikka esimerkki 75 nostaa poliisin toiminnan oikeasuhtaisuuden esiin, päähuomio on kuitenkin ihmisten suhtautumisessa tilanteeseen, eikä esimerkiksi mielenosoittajien toiminnassa.

- (74) Pippurisumute ei ole ok rauhallisiin kohteisiin. Toisaalta, ihmiset ei olleet satunnaisia ohikulkijoita tai mielenosoittajia. Tapahtumakutsussa etukäteen kerrottiin että näin tullaan toimimaan ja vain kurssitetut saavat osallistua. #Elokapina
- (75) Ajatusleikkinä: miettikää jos #elokapina-mielenosoittajien sijaan kadun olisivat päättäneet tukkia Suomi ensin -kannattajat. Veikkaan että nyt valitettaisiin että miksei poliisi käyttänyt kaasun lisäksi myös etälamauttimia ja ihan liian monta tuntia annettiin haitata liikennettä.

Aineistossa on myös muutama tviitti (esimerkit 76, 77 ja 78), joiden tarkoitus oli osoittaa kannatusta tai liittoutumista Elokapina-liikkeen suuntaan. Näissä tviiteissä nostetaan esiin arvostus mielenosoittajia kohtaan, mielenosoittajien rauhanomaisuus ja uhrin rooli, poliisin väärin toiminta ja väkivalta. Vaikka nämä tviitit ovat puolueellisia ja kyseenalaistavat poliisin toiminnan, niissä ei painotu poliisin rooli sellaisessa määrin, että ne olisivat muodostamassa *Iso paha poliisi* -diskurssia. Näissä tviiteissä pääpaino on lopulta Elokapina-liikkeessä ja mielenosoittajissa.

- (76) Tänään 51 kiinniotettua, kaikkiaan mielenosoittajia arviolta pari-kolmesataa. Seuraavalla kerralla meitä on vielä enemmän! Liity sinäkin @elokapina'an. #elokapina #nytonpakko #ilmastohätätila ≠ pila.

- (77) Hirveesti voimia kaikille tämänpäiväisen poliisiväkivallan uhreille! Mulle voi tulla juttelemaan! #elokapina #poliisiväkivalta
- (78) Järkyttävä tilanne tänään kun rauhallinen #elokapina mielenosoitus koetettiin purkaa #pippurikummutilla. Se ei nopeuttanut sulun purkua. Mielenosoittajat pysyivät silti väkivallattomina! Hattu pois pästä! #arvostan #uueatoimintaa #ilmastokriisi

Aineistossa esiintyy myös humoristinen tviitti (esimerkki 79), joka pyrkii heijastelemaan yhteiskunnan tilaa huumorin kautta. Tviitissä on lainattu englanninkielistä, uskonnollista lausahdusta, joka kontekstissaan ilmenee pikemminkin satiirisena keinona kuin oikeasti uskonnollisena, Jumalan armollisuutta julistavana katkelmana. Pilkallisen, satiirisen sävyn tähän tviittiin luo nimenomaan Raamatun katkelman, yhteiskunnan tilan ja *piersprayn* liittäminen toisiinsa.

- (79) En ymmärrä miten tähän päädyttiin, mutta yhteiskunnan tila vaatii, että poliisin varustukseen lisätään *pierspray*. May God have mercy on us all. @HelsinkiPoliisi #elokapina #rappio

Näiden lisäksi aiemmin käsitellyistä diskursseista ulkopuolelle on jäänyt lyhyet, yhden virkkeen mittaiset tviitit, jotka eivät ilmennä mitään kuudesta suurimmasta diskurssista. Esimerkissä 80 käsitellään imagoa, mutta pimentoon jää, kenen imago on kyseessä. Kolauttaako kirjoittajan mukaan mielenosoittajien sumuttaminen poliisien, yhteiskunnallisten arvojen, Helsingin kaupungin, poliitikkojen vai kenties Elokapiinan julkisuuskuva? Esimerkissä 81 on laitettu muistiinpanon kaltaisesti itselle ylös neuvo, joka julkaisupaikan mukaisesti on kuitenkin suunnattu Twitterin käyttäjille. *Note to self*-ilmaisulla ja käyttämällä yksikön 1. persoonaa kirjoittaja antaa oletuksen siitä, että hän on itse ollut paikalla mielenosoituksessa tai ainakin joskus tullut sumutettavaksi *paprikasumutteella*.

- (80) Tämä #elokapina mielenosoittajien sumuttaminen Helsingin keskustassa ei näytä hyvältä.
- (81) Note to self: en suosittelen paprikasumutetta kenellekään. #elokapina #poliisiväkivalta

Ryhmän “Muut” tviitit eivät ilmennä mitään yksittäistä diskurssia, vaan ne ovat hyvin monimuotoisia ja kukin niistä luo omia merkityksiään. Kuten edellä huomattiin, joitain samoja tai samankaltaisia piirteitä näistä tviiteistä kuitenkin löytyy sekä keskenään että verrattaessa aiemmin käsittelemiini, kuuden suurimman diskurssin tviitteihin. Kuitenkaan tämän ryhmän tviittien pääpainot eivät ole merkityksiä luodessaan täysin samoissa pisteissä kuin muiden diskurssien tviiteillä lukeutuakseen osaksi niiden merkityskokonaisuutta.

6. YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT

Mielenosoitukset kuuluvat Suomessa kansalaisten oikeuksiin ja näin ollen ajoittain myös hyvinkin näkyvästi katukuvaan. Viime vuosina ilmastokysymykset ovat ilmastonmuutoksen vuoksi olleet aiheena niin sosiaalisessa mediassa kuin poliittisessä keskustelussakin. Tämän lisäksi myös poliisien voimankäyttöä on tarkkailtu tarkemmin maailmalla, etenkin Yhdysvalloissa, nousseiden välikohtausten vuoksi. Elokapinan 3. lokakuuta 2020 järjestämässä mielenosoituksessa nämä molemmat, sekä ilmastoasiat että poliisien voimankäyttö, olivat keskiössä. Tämän vuoksi koin, että #elokapina-aihetunnisteisten tviittien diskurssien tutkiminen on yhteiskunnalliselta kontekstiltaankin ajankohtaista.

Olen tässä tutkielmassa tarkastellut #elokapina-aihetunnisteen alla julkaistuja tviittejä. Lähestyin tätä aihetta diskurssianalyttisestä näkökulmasta pohjaten analyysiani digitaalisen vuorovaikutuksen ja diskurssianalyysin teoreettisiin viitekehyksiin, joiden tutkimukselleni oleellisimpia konventioita kävin läpi teoriaosuudessa. Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää, millaisia diskursseja #elokapina-aihetunnisteella julkaistuista tviiteistä löytyy ja millaiset piirteet määrittävät näitä diskursseja.

On tyypillistä, että yhteiskunnallisista tapahtumista ja ilmiöistä keskustellaan sosiaalisessa mediassa. Varsinkin Twitterin rooli ajankohtaisten aiheiden keskustelualueena on huomattava. Vaikka tviitit ovatkin vain rajallisen ihmisryhmän julkaisemia, voi niistä kuitenkin käydä ilmi, miten eri tavoin kyseiseen ilmiöön tai aiheeseen suhtaudutaan ja miten yksittäiset ihmiset aiheesta keskustelevat. Kuten myös tutkimuksestani käy ilmi, Elokapinan 3. lokakuuta 2020 mielenosoituksen tapahtumiin reagoitiin sosiaalisessa mediassa hyvin monin eri tavoin, mutta niistä oli kuitenkin mahdollista erotella muutamia yhtenäisiä diskursseja. Uskoakseni kuitenkin se, että keräsin aineistoni *Suosittu*-osion alta, vaikutti tviittien sisältöön siten, että *Suosittu*-osion alla on ollut runsaasti tunnettujen poliitikkojen tviittejä. Tutkimustulokset olisivatkin voineet olla hyvin toisenlaisia, jos aineiston rajaus olisi suoritettu eri tavoin, esimerkiksi kerätty pääsivulta aikajärjestyksessä.

Tutkimuksessani pyrin pohjaamaan analyysiani diskurssianalyttiseen teoriataustaani mahdollisimman tarkasti, jotta tutkimustulokset olisivat relevantteja. Pyrin löytämään sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia muiden tviittien välillä siinä, miten ja millaista todellisuutta ja millaisia merkityksiä ne luovat. Pynnösen (2013: 36) mukaan tutkija on diskurssianalyttistä tutkimusta tehdessään alisteinen diskursseille ja tämän vuoksi on tärkeää, että käyn hieman läpi omaa

tutkimuspositiotani. Tutkijapositioni olen pyrkinyt tätä tutkimusta tehdessäni pitämään täysin objektiivisena ja suhtautumiseni Elokapinaan, sen mielenosoittajiin ja poliisiin täysin neutraalina. Aineistossani esiintyvään keskusteluun tai sen sisältöön en ole myöskään osallistunut millään tavoin, joten tutkijapositioni ei siten vaikuta tuloksiin (Turtiainen – Östman 2013: 60–61).

Diskurssianalyttisessä tutkimuksessa ei ole tarkoitus löytää universaaleja tai muita tulkintoja sivuuttavia faktoja, vaan tutkijan itsensä, oman todellisuutensa puitteissa tuottamia tuloksia. Diskurssianalyysin on tarkoitus kuvata ja selittää kielellä rakentuvaa todellisuutta, ympäröivää yhteiskuntaa ja ilmentää ihmisten kielenkäyttöä. Tutkimustulokseni ovat rakentuneet tekemäni analyysin, teoreettisen taustan ja oman tulkintani yhteistyöstä. Toisen tutkijan käsissä tulkinnat ja niistä syntyvät tutkimustulokset voisivat olla aivan toisenlaisia. Näin ollen aineistostani on mahdollista tehdä myös muita tulkintoja ja löytää sellaisia diskursseja, jotka voivat riidellä tai limittyä tässä tutkimuksessa esiintyvien diskurssien kanssa. Tutkimustulokseni ovat kuitenkin relevantteja tutkimukseni kannalta, sillä olen analyysissani esittänyt tarkoin ne polut, miten olen kyseisiin tuloksiin päätenyt. Tarkoitin tällä sitä, että olen perustellusti argumentoinut eri kielellisiin ja diskursiivisiin valintoihin liittyvät yksityiskohdat, jotka ovat olleet tutkimukselleni oleellisia. (Pynnönen 2013: 35; Juhila – Suoninen 2016: luku 8.)

Aineistosta käy ilmi, että aineistoni rajausten puitteissa esiintyvät tviitit käsittelevät aiheiltaan pääosin politiikkaa, lakia tai ilmastoaa. Aineistostani erittelin kuusi suurinta diskurssia, ja näiden diskurssien ulkopuolelle jääneet tviitit erittelin omaksi ryhmäkseen ”Muut”. Kuusi suurinta diskurssia nimesin niitä kuvailevin nimin: *Poliittista puhetta*, *Laillista vai ei?*, *Iso paha poliisi*, *Mielenosoituksen motiivit*, *Ilmastotekoja nyt!* ja *Informoinnin tarve*. Nämä kuusi suurinta diskurssia muodostuvat omiksi merkityskokonaisuuksikseen niissä toistuvien piirteiden mukaan. Piirteillä tarkoitan niitä kielellisiä ja diskursiivisia valintoja, joita tviittien kirjoittajat ovat tviitteissään käyttäneet tietoisesti tai tiedostamattaan.

Tutkimustuloksista käy ilmi, että vaikka diskurssit muodostavat yksinään vahvan merkityskokonaisuutensa, diskurssit myös osittain limittyivät keskenään ja niistä löytyy samankaltaisia määrittäviä piirteitä. Analyysissani lähestyin myös sitä, millaisia rooleja erilaisille tekijöille ja toimijoille annetaan kussakin diskurssissa. Tämä osoittautuikin yhdeksi suurimmaksi piirteeksi diskurssien muodostumisessa. Se, miten tapahtumien eri osapuolet, kuten poliitikot, poliisit ja mielenosoittajat, tviitteissä määritellään ja miten heidät kuvataan, ohjasi analyysiani odottamattoman paljon. *Poliittista puhetta* -diskurssissa yksittäisiin poliitikkoihin ja eduskuntapuolueisiin viitataan nimillä ja heille osoitetaan tviittejä, mikä voi kertoa siitä, että

mielenosoituksissa poliittisilla toimijoilla ja henkilöillä oletetaan olevan suuri vastuu. Samoin vastuuta oletetaan olevan myös poliiseilla, nimenomaan kansalaisten turvaamisessa.

Tuloksien mukaan varsinkin erilaiset nimeämiset ja luokittelut rakentavat aineistoni diskursseja hyvin suuressa määrin. Esimerkiksi *Poliittista puhetta* ja *Iso paha poliisi* -diskurssien perusteet rakentuvat hyvin pitkälti tviiteissä esiintyvien toimijoiden ja niille annettujen nimitysten pohjalta. Näissä diskursseissa poliitikot ja poliisit saavat heitä tai heidän toimintaansa halveksuvia ja kyseenalaistavia nimiä, kuten *lisko* tai *Reinikainen*. Tämän lisäksi neljässä diskurssissa mielenosoittajista käytetään termiä *nuoret* ja tämän lisäksi *Mielenosoituksen motiivit* -diskurssissakin heidät asetetaan kahdessa tviitissä lapsen kaltaiseen asemaan. Diskursseissa siis limittyy käsitys siitä, miten mielenosoittajat nähdään, lukuun ottamatta viidennen diskurssin äiti-lapsi-asetelmaa, jossa lapsenomaisuus nähdään pikemminkin negatiivisessa valossa.

Aineistossani esiintyvien tviittien kirjoittajien puheessa todellisuus rakentuu heidän itsensä muodostamien mielikuvien mukaan. Yksittäistä tapahtumaa, kuten tässä tutkimuksessa Elokapinan mielenosoituksen tapahtumia, tarkasteltaessa täytyy ottaa huomioon, että jokainen henkilö rakentaa oman näkemyksensä tapahtuneesta oman todellisuutensa puitteissa. Näin ollen tapahtuma saa limittyviä, mutta myös hyvinkin erilaisia merkityksiä tarkastelijasta riippuen. Kuten tuloksista kävi ilmi, yksilöt kiinnittävät eri seikkoihin huomiota, antavat painoarvoa eri asioille eri määrin ja merkityksellistävät näitä seikkoja omasta näkökulmastaan. Näitä seikkoja jokainen kielenkäyttäjä ilmentää oman kielitaitonsa puitteissa.

Tutkimuksessani huomiotta jäi eri diskurssien välisten valtasuhteiden tarkastelu, joka myös olisi ollut mielenkiintoinen lähestymistapa. Tämän lisäksi hedelmällistä olisi jatkossa tutkia esimerkiksi vertailemalla tämän tutkimuksen aineistona olleen #elokapina-tviittien diskursseja johonkin muuhun keskustelua herättäneeseen mielenosoitukseen. Yksi tällainen mielenkiintoinen vertailukohde voisi olla turvetuottajien 30. huhtikuuta 2021 toteuttama mielenosoitus, jossa turvetuottajat kokoontuivat kulkueena Eduskuntatalolle yli sadan täysperävaunuyhdistelmän voimin osoittamaan mieltään polttoturpeen tuotannon alasajosta (Yle.fi). Se, että Elokapinan mielenosoituksella ja turvetuottajien vappuaaton mielenosoituksilla on täysin erilaiset lähtökohdat, toteuttamistavat ja aatteet, joiden vuoksi he mieltään osoittavat, voisi tuottaa mielenkiintoisia pohdintoja. Näissä keskusteluissa syntyvät diskurssit poikkeavat toisistaan varmasti, mutta uskoisin myös, että yhtäläisyyksiäkin löytyy, esimerkiksi ilmastoasioihin liittyen.

Lähteet

- Ahmed, Wasim – Bath, Peter A. – Demartini, Gianluca 2018: Using Twitter as a data source: An overview of ethical, legal, and methodological challenges. *The Ethics of Online Research*. S. 79–108. Toim: K. Woodfield. Bingley. Emerald Publishing.
- Aljarallah, Rayya 2017: *A Critical Discourse Analysis of Twitter Posts on The Perspectives of Women Driving in Saudi Arabia*. Arizona State University, Arizona.
- Barton, David – Lee, Carmen 2013: *Language Online. Investigating Digital Texts and Practices*. Taylor & Francis Group, London.
- Crystal, David 2006: *Language and the Internet*. Toinen painos. Cambridge University press, Cambridge.
- Eduskunta.fi. *Euroopan ihmisoikeustuomioistuin – European court of human rights (ECHR)* [Viitattu 24.3.2021] Saatavissa: <https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kv-jarjestot/euroopanneuvosto/Sivut/Euroopan-ihmisoikeustuomioistuin.aspx>
- Elokapina.fi. Elokapina-liikkeen nettisivut. [Viitattu 28.1.2021.] Saatavissa: www.elokapina.fi.
- Eloranta, Annina 2015: *#Vaalit2015: Live-tviittaaminen vaalikeskustelun aikana*. Pro gradu - tutkielma. Tampereen yliopisto. Tampere.
- Fairclough, Norman 1997: *Miten media puhuu*. Vastapaino, Tampere.
- Finlex 2016. Nuorisolaki. [Viitattu 24.3.2021.] Saatavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>.
- Helasvuo, Marja-Liisa – Johansson, Marjut – Tanskanen, Sanna-Kaisa 2014: Johdatus digitaaliseen vuorovaikutukseen. *Kieli verkossa. Näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen*. S. 9–28. Toim. Marja-Liisa Helasvuo, Marjus Johansson & Sanna-Kaisa Tanskanen. SKS, Helsinki.
- Herring, Susan C. 1996: *Computer-Mediated Communication : Linguistic, social, and cross-cultural perspectives*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia.
- 2001: Computer-mediated Discourse. *The Handbook of Discourse Analysis*. S. 612–634. Toim. Deborah Schiffrin, Deborah Tannen & Heidi E. Hamilton. Blackwell Publishers. Massachusetts.
- 2013: Discourse in Web 2.0: Familiar, Reconfigured and Emergent. *Discourse 2.0: Language and New Media*. S. 1–25. Toim. Deborah Tannen & Anna Marie Trester. Georgetown University Press, Washington, DC.
- Herring, Susan C – Androutsopoulos, Jannis 2015: Computer-mediated Discourse 2.0. *The Handbook of Discourse Analysis*. Toinen painos. S. 127–151. Toim. Deborah Schiffrin, Deborah Tannen & Heidi E. Hamilton. John Wiley & Sons, Incorporated. Hoboken, New Jersey.
- Infonland.fi. *Suomen kansalaisen oikeudet ja velvollisuudet*. [Viitattu 24.3.2021] Saatavissa: <https://www.infonland.fi/fi/elama-suomessa/asettuminen-suomeen/suomen-kansalaisuus/suomen-kansalaisen-oikeudet-ja-velvollisuudet>
- Isotalus, Pekka – Jussila, Jari – Matikainen, Janne 2018: Twitter viestintänä ja sosiaalisen median ilmiönä. *Twitter viestintänä*. S. 9–30. Toim. Pekka Isotalus, Jari Jussila & Janne Matikainen. Vastapaino, Tampere.

- Jokinen, Arja – Juhila, Kirsi – Suoninen, Eero 2016: Diskursiivinen maailma: Teoreettiset lähtökohdat ja analyttiset käsitteet. *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Luku 1. [Verkkoversio] Toim. Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen. Vastapaino, Tampere.
- Juhila, Kirsi – Suoninen, Eero 2016: Kymmenen kysymystä diskurssianalyysistä. *Diskurssianalyysi Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Luku 8. [Verkkoversio] Toim. Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen. Vastapaino, Tampere.
- Kjeldsen, Lena 2016: Event-as-participation: Building a framework for the practice of ‘live-tweeting’ during televised public events. *Media, Culture & Society* 38 (7). S. 1064–1079.
- Koskela, Merja – Sihvonen, Tanja 2018: #Hashtagin funktiot Twitterissä. *Twitter viestintänä*. S. 31–50. Toim. Pekka Isotalus, Jari Jussila & Janne Matikainen. Vastapaino, Tampere.
- Kosonen, Miia – Laaksonen, Salla-Maaria – Rydenfeld, Henrik – Terkamo-Moisio, Anja 2018: Sosiaalinen media ja tutkijan etiikka. *Media & viestintä* 41 (1). S. 117–124. Toim. Miia Kosonen ym.
- Kuula, Arja 2011: *Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Vastapaino, Tampere.
- Laaksonen, Salla-Maaria – Matikainen, Janne – Tikka, Minttu 2013: Tutkimusotteita verkosta. *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. S. 9–33. Toim. Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen & Minttu Tikka. Vastapaino, Tampere.
- Laiho, Viivi 2019: *Aihetunnisteena #Euroviisut: livetviittaaminen Euroviisuissa*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto, Turku.
- Pietikäinen, Sari – Mäntynen, Anne 2009: *Kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino, Tampere.
- 2019: *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino, Tampere.
- Poliisi.fi. *Sisäinen valvonta takaa poliisityön laadun*. [Viitattu 25.3.2021] Saatavissa: <https://poliisi.fi/sisainen-valvonta>
- Pynnönen, Anu 2013: *Diskurssianalyysi: Tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen*. Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu. Working Paper Nro: 379/2013. [Viitattu 29.4.2021] Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence=1>.
- Pälli, Pekka – Lillqvist, Ella 2020: Diskurssianalyysi. *Kielentutkimuksen menetelmiä I–V*. S. 374–411. Toim. Milla Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne & Kaius Sinnemäki. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki.
- Safetor.fi *Safetor. Company of Security Professionals*. [Viitattu 4.5.2021] Saatavissa: <https://www.safetor.fi/>
- Salomaa, Elina 2019: *Television ja Twitterin risteyksessä. Sosiaalinen televisio vuorovaikutuksen ja mediatapahtumaan osallistumisen välineenä*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Suoninen, Eero 2016: Kielenkäytön vaihtelevuuden analysoiminen. *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Luku 2. [Verkkoversio] Toim. Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen. Vastapaino, Tampere.
- Turtiainen, R. & Östman, S. 2013. Verkkotutkimuksen eettiset haasteet: Armi ja anoreksia. *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. S. 49–67. Toim. Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen & Minttu Tikka. Vastapaino, Tampere.
- Twitter.com. Twitter Terms of Service. [Viitattu 30.1.2021.] Saatavissa: <https://twitter.com/en/tos>.
- Wood, Linda A. – Kroger, Rolf O. 2000: *Doing Discourse Analysis. Methods for Studying Action in Talk and Text*. Sage Publications, Inc. California.

Yle.fi *Yli sadan täysperävaunurekan moottorimarssilla vaadittiin turpeen luokittelua uusiutuvaksi – elinkeinoministeri Lintilä torppasi aloitteen.* [Viitattu 5.5.2021] Saatavissa:
<https://yle.fi/uutiset/3-11907228>

Zappavigna, Michele 2014: *Discourse of Twitter and social media. How we use language to create affiliation on the Web.* London: Continuum.